

BESZÁMOLÓ

a Bankszövetség 2013. I. negyedévi tevékenységéről

Budapest, 2013. május

Tartalomjegyzék

1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ – GAZDASÁGI KÖRNYEZET ÉS A HITELINTÉZETI SEKTOR HELYZETE	3
2. A BANKOK MŰKÖDÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ LÉNYEGES VÁLTOZÁSOK	5
2.1. LAKOSSÁGI HITELEZÉS	5
<i>Az árfolyamgát rendszer érvényességének meghosszabbítása</i>	5
<i>Lakástámogatási rendelet véleményezése</i>	5
<i>Devizahiteles perekkel kapcsolatos munkacsoport szervezése</i>	5
2.2. VÁLLALATI HITELEZÉS	6
2.3. ÖNKORMÁNYZATI HITELEZÉS	6
2.4. ADÓZÁSI KÉRDÉSEK	6
<i>A pénzügyi tranzakciós illetéket érintő fejlemények</i>	6
<i>Egyéb adózási kérdések</i>	7
3. PÉNZFORGALOMMAL KAPCSOLATOS ÜGYEK	7
3.1. KÉSZPÉNZFORGALOM	7
<i>A pénzfeldolgozás kiszervezésére tett jegybanki javaslat bírálata</i>	7
3.2. ALAPSZÁMLA ÉS BANKVÁLTÁSI STATISZTIKA KÉSZÍTÉS	8
3.3. FIZETÉSI SZÁMLA INFORMÁCIÓKHOZ KÜLSŐ FÉL ÁLTALI HOZZÁFÉRÉS SZABÁLYOZÁSA	8
3.4. RÉSZVÉTELÜNK AZ ELEKTRONIKUS FIZETÉSI ÉS ELSZÁMOLÁSI RENDSZERBEN (EFER)	9
3.5. BANKKÁRTYA ÜZLETÁG FEJLEMÉNYEI	9
<i>Szabályozási tervek a bankközi jutalékkal (IC) kapcsolatban</i>	9
4. PÉNZÜGYI SZERVEZETEK ÁLLAMI FELÜGYELETE	10
4.1. KONZULTÁCIÓ PSZÁF AJÁNLÁSOKRÓL: JAVADALMAZÁSSAL KAPCSOLATOS ADATSZOLGÁLTATÁSOK, BUBOR	10
4.2. ADATSZOLGÁLTATÁS: A PSZÁF ELMÚLT NEGYEDÉVI RENDELET VÁLTOZÁSAI	10
4.3. PSZÁF KÖVETELÉSKÉZELÉSI AJÁNLÁS VÉLEMÉNYEZÉS, KONZULTÁCIÓ A PSZÁF-FAL, ADAPTÁLÁSI KÉRDÉSEK	11
5. JOGSZABÁLYVÁLTOZÁSOK, HATÓSÁGI INTÉZKEDÉSEK	11
<i>Hatósági megkereséses projekt + NAV elektronikus kapcsolattartás (EBT)</i>	11
<i>MNB kezdeményezés SWAP limit önkéntes szabályozására</i>	12
<i>Pénzmosási törvény módosítása</i>	12
<i>Okmánymásolás</i>	12
6. AZ MBSZ KOMMUNIKÁCIÓS TEVÉKENYSÉGE	12
<i>Általános statisztika</i>	12
<i>Árfolyamgát összefogás kampány</i>	13
7. NEMZETKÖZI SZABÁLYOZÁS	13
7.1. NEMZETKÖZI KITEKINTÉS: PRUDENCIÁLIS SZABÁLYOZÁS, FELÜGYELET – EURÓPAI BANKFÖDERÁCIÓ	13
7.2. AZ EURÓPAI BANKFÖDERÁCIÓ PÉNZFORGALMI BIZOTTSÁGÁNAK FEJLEMÉNYEI	13
8. A BANKSZÖVETSÉG ESEMÉNYEI	14
8.1. TESTÜLETI ÜLÉS	14
<i>Új Alapszabály elfogadása</i>	14
<i>Tisztségviselők választása</i>	14
<i>Kitüntetések</i>	15
<i>A Pénz- és Tőkepiaci Állandó Választottbíróság választottbíróinak megválasztása</i>	15
8.2. SZÁMVITELI ESEMÉNYEK - SZÁMVITELI KONFERENCIA AZ IFRS9-RŐL	15
8.3. A KÉSZPÉNZFORGALMI MUNKACSOPORT ÚJJÁALKULÁSA	15
8.4. AZ ADATVÉDELMI MUNKACSOPORT TEVÉKENYSÉGE	15
MELLÉKLET - NEMZETKÖZI KITEKINTÉS: PRUDENCIÁLIS SZABÁLYOZÁS, FELÜGYELET - EURÓPAI BANKFÖDERÁCIÓ	16

1. Vezetői összefoglaló – Gazdasági környezet és a hitelintézeti szektor helyzete

A bankszektor működési környezete az első negyedévben lényegesen nem változott 2012 év végi helyzethez képest. Az ország számára külgazdasági szempontból nem volt pozitív fordulat, a gazdasági növekedés az EU jelentős piacokat képviselő országaiban nem indult be. Folytatódtak az eurózóna problémái, ahol a ciprusi válság jelentett új, negatív fejleményt és – bár az ország gazdasági befolyása csekély -, a szlovén válság sem mutatott pozitív irányba. Az első negyedévi tendenciák alapján az IMF lefelé módosította 2013 évi növekedési előrejelzéseit. E szerint a globális növekedés 3,3% lehet 2013-ban, ezen belül a fejlett országokban 1,2%, a feltörekvő országokban pedig 5,3% növekedést várnak.

A magyar gazdaságban sem volt olyan változás, amely lényegesen pozitív irányban változtatott volna a bankok működési feltételein. Megjelent ugyan néhány kedvező makrogazdasági adat, mint például a kedvező inflációs ráta, a két százalékos alatti államháztartási hiány 2012. év végén, vagy az, hogy a bruttó államadósság 79%-ra csökkent. Az MNB az első negyedévben is folytatta az alapkamat csökkentését, de ezeknek gazdaságélénkítő hatása az első negyedévben sem volt. Ugyanakkor a bankok számára nem volt kedvező, hogy különböző tényezők hatására a forint árfolyama tartósan gyenge volt, az euró árfolyamának első kéthavi átlaga 293 forint volt, márciusban pedig 300 forint körül ingadozott.

2012 végére a hitel/betét arány 110%-ra csökkent (a 2010. évi 140%-kal, illetve a 2011-es 130%-kal szemben). Ez a folyamat részben azt is eredményezte, hogy a hazai megtakarítások felértékelődtek, miközben a betétállomány nagyságrendileg nem nőtt. A lakosság számára elérhetővé és ajánlottá váltak a kedvező hozamú államkötvények, és versenyt támasztottak a bankok betétgyűjtési lehetőségeinek.

A bankszektor vesztesége 2012-ben 161 milliárd forint volt és a gazdaság nem mutatta az érzékelhető növekedés jegyeit, a kockázati szempontból befogadható hitelkereslet nem nőtt, továbbra is szigorú volt a bankok hitelbírálási rendje.

A vállalati hitelezésben ugyan az év elején – januárban – emelkedett a devizakölcsönök állománya, de tovább zsugorodott a forinthitelezés. Az év későbbi részében lehet pozitív hatása annak, hogy a vállalati hitelek kamatai csökkentek, például az 5 éves futamidejű kölcsönök kamata januárban 14 hónapos mélypontra, 9,1%-ra mérséklődött.

Az önkormányzati hitelezésben fontos fejlemény volt, hogy azt követően, hogy 2012 végén az 5000 főnél kevesebb lakosságú települések törlesztési célú, egyszeri, vissza nem térítendő költségvetési támogatást kaptak, 2013 elején az 5000 fő feletti lélekszámú települések kérdése került napirendre. A Magyar Bankszövetség javaslatokat készített a Nemzetgazdasági Minisztérium részére a konszolidáció lebonyolítására vonatkozóan.

Időközben elfogadásra került a 2013. évi költségvetési törvény módosítása, mely szerint az 5000 fő lakosság szám feletti önkormányzatok esetében az adósság egyes elemeinek átvállalását az állam úgy is teljesítheti, hogy a 250 millió forintnál kisebb összegű adósságelemekre az állam egyszeri költségvetési támogatást nyújt. Ezzel a megoldással a kisebb hitelező bankok, valamint a takarékszövetkezetek konszolidációban történő részvétele is maximálisan biztosítható.

A lakossági üzletágban hitelezési oldalon az előző negyedévhez képest nem történt érdemi változás, a hitelkereslet visszafogott volt, a bankok hitelbírálási szempontjai továbbra is szigorúak.

Korábbi jogszabály és gyakorlat alapján a téli szezonban ismét érvényben volt a kilakoltatási és árverési moratórium, ami a jelzálog fedezetű hitelezést amúgy is lassítja.

A kormányzati javaslatokat elfogadva a Bankszövetség koordinálta a 2013 februárjában indított kampányt az árfolyamgát rendszer népszerűsítése érdekében. Ennek eredményeképpen a jogosultak mintegy harmada (132.000 fő) számára nyitottak gyűjtőszámlát a bankok. Ugyancsak az első negyedév eseménye volt, hogy a kormány javaslata alapján az országgyűlés május végéig meghosszabbította az árfolyamgát igénybevételének lehetőségét.

A Bankszövetség kiemelt feladatként kezelte a lakástámogatási jogszabályok módosítására vonatkozó tervezetek véleményezését. A jogszabály véglegesítésekor a jogalkotó figyelembe vette a bankszövetségi javaslatokat.

A pénzügyi tranzakciós illeték bevezetésének és alkalmazásának első tapasztalatai érzékelhetőek voltak az első negyedévben. A bankok a törvényi előírásoknak megfelelően alkalmazták a tranzakciós illetéket, a várakozások szerint a bankok többsége az illetéket ügyfeleire áthárította. A Nemzetgazdasági Minisztérium becslése szerint a tranzakciós illetékből várható bevételek 80 milliárd forinttal kisebbek lesznek az előirányozottnál.

A pénzforgalommal kapcsolatos fontos fejlemény volt az MNB-nek a pénzforgalom kiszervezésére tett javaslata, miszerint az eddig kiegészítő pénzügyi szolgáltatásnak minősülő és jegybanki engedélyhez kötött pénzfeldolgozást a bankok által kiszervezett tevékenységgé kell minősíteni. A Bankszövetség részletesen kifejtett szakmai indokok alapján határozottan ellenezte a javaslatot.

Az elmúlt év végén a Magyar Nemzeti Bank és a Gazdasági Versenyhivatal javaslatot készített az ún. bankközi jutalék (interchange díj) szabályozására vonatkozóan. A Bankszövetség felhívta a figyelmet arra, hogy a bankközi jutalék tervezett, ismételt és erőltetett csökkentése számos veszéllyel jár. Így például a díjstruktúra átrendeződése miatt a fogyasztók/kártyabirtokosok számára az eddig megszokott ingyenes vásárlási tranzakciók a jövőben nagy valószínűséggel díjkötelessé válnak, és/vagy az éves kártyadíj jelentős növelése válik szükségszerűvé; a bankkártya fejlesztések, innovációk le fognak csökkenni –veszélyeztetve Magyarország nemzetközi versenyképességét.

Az EBA-hoz és az európai nemzeti pénzügyi felügyeleti hatóságokhoz hasonlóan mind a PSZÁF, mind az MNB előkészítő munkát folytatott a BUBOR jegyzések reformjával kapcsolatosan 2012. őszétől. Az előzetes döntés az, hogy a nemzetközi szabályozást követni kell, de addig amíg nincs kidolgozott és jóváhagyott jogszabály a PSZÁF ajánlással szabályozza ezt a kérdést. Ennek érdekében a PSZÁF március közepi véghatáridővel szakmai egyeztetésre bocsátotta a BUBOR jegyzésekkel kapcsolatos ajánlástervezetét. Az ajánlással kapcsolatos észrevételeinkben kiemelt hangsúlyt kapott, hogy a Felügyelet ajánlását egy szélesebb BUBOR reform folyamat részeként lenne ésszerű kezelni.

Az Európai Unió ír elnöksége kiemelt prioritásúként kezelte a tőkekövetelmény és likviditásszabályozásra vonatkozó trialógust és az első negyedévben le kívánták zárni az egyeztetéseket. Törekvésük sikerrel járt, március végén a tagországok megegyezésre jutottak a CRR/CRD4 szövegében. Az Európai Parlament április 16-i ülésnapján elfogadta CRR/CRD4 szövegét, így az európai bankok működési feltételeit alapvetően meghatározó szabályozás minden valószínűség szerint 2014. január 1-től hatályba lép.

A Bankunióval kapcsolatos tárgyalások az első negyedévben is folytatódtak. Az Egységes Felügyelet Rendszerrel (SSM) kapcsolatban a Parlament Gazdasági és Monetáris Bizottságában (ECON), illetve a Pénzügyminiszterek Tanácsában (ECOFIN) megszületett megegyezést követően már karácsony előtt megkezdődtek a háromoldalú tárgyalások. A trialógus központi kérdései az EKB és a nemzeti hatóságok közötti munkamegosztás, az EKB szoros együttműködése az euró övezeten kívüli tagállamokkal, a Felügyeleti Testület elnökének és alelnökének a kinevezése, valamint a Felügyeleti Testület ellenőrző bizottságának (steering committee) a rotációja voltak. Az EBA rendeletet érintően a szavazati változatok, a stressz tesztek gyakorisága, az EBA szerepe a felügyeleti kollégiumokban, illetve az egységes felügyeleti kézikönyv jogi státusza álltak a középpontban. Az ECOFIN áprilisban vagy május 14-én szavaz az SSM-ről, míg a Parlamentben a plenáris szavazást május 21-re tűzték ki.

A Magyar Bankszövetség egyik legfontosabb eseménye ebben az évben is a március 22-én megtartott Testületi Ülés volt, amelynek keretében korszerűsítésre és módosításra került a szövetség Alapszabálya, a tisztségviselők választásának eredményeképpen teljessé vált az Elnökség: elnök és két elnökségi tag került megválasztásra. Ugyancsak a Testületi Ülés választotta meg a Pénz- és Tőkepiaci Állandó Választottbíróóság választottbírói tagjait.

2. A bankok működését befolyásoló lényeges változások

2.1. Lakossági hitelezés

Az árfolyamgát rendszer érvényességének meghosszabbítása

Bár a bankok intenzív szervezőmunkát végeztek, az árfolyamgátas konstrukciót a jogosultaknak kevesebb, mint 1/3-a vette igénybe a törvényben meghatározott 2012. végi határidőig. Mivel a hitelezők az ügyfeleknek valós segítséget jelentő, szakmailag is jó terméknek tekintették az árfolyamgátat, a Bankszövetség elfogadta, hogy a kormányzat, ill. az Országgyűlés 2013. május végéig meghosszabbítsa a konstrukció igénybevételeének lehetőségét. 2013. februártól a kormányzat és a bankok közös reklámkampánya is népszerűsítette az árfolyamgátat, aminek eredményeképp az igénybevétel már meghaladta a jogosultak 1/3-át, de így is elmaradt a várakozásoktól. (A PSZÁF adatai szerint 2013. február végéig 132 ezernél is több gyűjtőszámlát nyitottak a kedvezményezettek, akik számára érdemben csökkent havi törlesztő teher, ill. több mint 7 milliárd forint kamat megfizetése alól is mentesültek.)

Lakástámogatási rendelet véleményezése

A Kormányzat kérésére a Bankszövetség véleményezte a lakástámogatási jogszabályok tervezett módosítását. A bankok alapvetően egyetértettek a kormányzati szándékokkal, miszerint nőne az új lakás megszerzését segítő - vissza nem térítendő – szociálpolitikai támogatás összege, ill. az ún. „félszocpol” támogatással a használt lakás vásárlását, ill. a lakásbővítést is elősegítenék.

A bankszövetségi észrevételek a rendeletek végrehajtását segítő technikai jellegű javaslatokat tartalmaztak, így többek között:

- kifogásoltuk, hogy - az állami támogatás megítélhetőségét illetően – a bankoknak kellene elbírálni egészségügyi szakismereteket kívánó orvosi dokumentumokat (pl. tartós fogyatékoság, a terhesség különböző fázisainak megléte). E helyett javasoltuk, hogy csak megfelelő hatósági igazolások alapján kerüljenek a bankok döntési helyzetekbe,
- jeleztük, hogy egyes családjogi kérdésekben (pl. élettársi kapcsolat) hiányosnak tartjuk a tervezett szabályozást,
- kértük, egyértelműsítse a jogalkotó, hogy a bankokhoz milyen műszaki - építészet-technológiai, – ellenőrzési feladatokat kíván delegálni.

Információink szerint a nagyszámú bankszövetségi javaslat döntő része figyelembe vételre került, ugyanakkor - kormányzati megfontolások miatt – a rendeletek megjelenése egyelőre halasztásra került.

Devizahiteles perekkel kapcsolatos munkacsoport szervezése

A Bankszövetség elnökségének 2013. februári döntése alapján jogászokból és közgazdászokból álló munkacsoportot hozott létre a fogyasztói perekkel kapcsolatos tapasztalatok feldolgozására. Az utóbbi időben számos keresetet és közérdekű keresetet nyújtottak be adósok és az adósok érdekeit képviselő szervezetek

- a) az egyoldalú szerződésmódosítást (kamat- díj- és költségemelés) lehetővé tevő egyes szerződéses rendelkezések érvénytelenségének,
- b) az FX jelzáloghitel-szerződések vagy azok egyes rendelkezései érvénytelenségének
- c) az egyes kamat-, díj- és költségemelések közgazdasági megalapozatlanságának megállapítása iránt.

A bírósági és pénzügyi békéltető testületi (PBT) döntések többsége a bankok számára kedvező, sőt, szakmailag jól kimunkált és alapos. A kedvező döntések és a már kimunkált banki ellenérvek alapján javasoltuk, hogy a bankok néhány – különösen a devizahitelezést érintő – kérdésben azonos álláspontot fogalmazzanak meg mind a peres eljárásokban, mind az ügyfél-kommunikációban, mind pedig a sajtóban.

2.2. Vállalati hitelezés

A kelet-közép európai régióban 2012-ben már megindult a vállalati hitelezés növekedése, sajnos hazánk az egyetlen ország, ahol nem sikerült megfordítani a 2008. óta tartó negatív trendet. 2013 januárjában a vállalati szektor hitelállománya ugyan négy hónap után ismét nőtt (13,6 mrd Ft-tal) a 14 hónap után először emelkedést mutató devizakölcsönök állományának 72,3 mrd Ft-os emelkedésének köszönhetően vélhetően az árfolyamhatás eredményeképpen is, a forinthitelezés csökkent, a decemberi 68,5 mrd Ft-os zsugorodást további 58,6 mrd Ft-os visszaesés követte januárban.

A vállalati hitelezés szűkülése mögött a gyenge gazdasági kilátások, az alacsony beruházási hajlandóság és külföldi tőkebefektetések, valamint az egyes iparágakat - ingatlan szektort, önkormányzati szektort - érintő nehézségek állnak. Ezek annak ellenére visszafogják a hitelezési hajlandóságot, hogy a pénzintézetek és a vállalatok érdeke is a tőkekihelyezés növelése lenne. A fentiek mellett a hitelezés szigorításához a kockázati tolerancia válság óta tartó csökkenése is hozzájárul. A bizonytalan környezet miatt nem is várhatunk számottevő javulást a közeljövőben, talán a zsugorodás mértéke csökkenhet majd (éves szinten 4-5%-ra).

Fentiek mellett enyhe pozitívumként értékelhető, hogy a jegybanki kamatcsökkentési ciklus egyre jobban érvényesül a vállalati kölcsönök árazásában, a minimum 5 éves hitelek átlagos kamat szintje 9,10 százalékra, 14 hónapos mélypontra olvadt januárra. Kedvező fejlemény, hogy a nem teljesítő vállalati hitelek aránya 18,3-ról 17,2 %-ra mérséklődött 2012 utolsó negyedében. Folytatódott továbbá a magyar hitelintézetek mérlegalkalmazkodása is: a hitel/betét ráta 2012. december végén 111 százalékos, 2004. júniusi szintre süllyedt. A bankrendszer likviditási helyzete a csökkenő hitel/betét arálynak köszönhetően szintén javuló tendenciát mutat.

2.3. Önkormányzati hitelezés

2012-ben a Kormány átalakította az önkormányzatok mindennapi működését rendező törvényeket, valamint a feladatok végrehajtását biztosító előírásokat. A helyi önkormányzás feladatainak újrastrukturálása mellett az önkormányzati gazdálkodás feltételei és módja is megváltoztatásra kerültek. Ennek egyik első lépéseként a Kormány rendezni kívánta az eddigiekben mind a működésüket, mind a fejlesztéseiket segítő, de korábban az állam által nem fedezett kiadásokkal kapcsolatos kötelezettségvállalások sorsát.

Ezen cél elérése érdekében 2012 decemberében az állam - törlesztési célú támogatásként - egyszeri, vissza nem térítendő költségvetési támogatást nyújtott az 5,000 fő lakosságszámot meg nem haladó települési önkormányzatok és többcélú kistérségi társulások számára.

A konszolidációs folyamat második részeként, az 5,000 fő lakosságszámot meghaladó önkormányzatok tekintetében a bankok 2013. január 11-éig komoly erőfeszítések árán tettek eleget a törvényben előírt adatszolgáltatási kötelezettségeiknek. Az azóta eltelt időszakban a Magyar Bankszövetség megküldte javaslatát az NGM részére a konszolidáció lebonyolítására vonatkozóan. Az irányadó elvek kialakítása során, melyet a különböző önkormányzati szövetségek is támogattak, elsődlegesen az önkormányzatok devizakitettségének állam általi átvállalására irányuló elvek követését tartottuk szem előtt.

Időközben elfogadásra került a 2013. évi költségvetési törvény módosítása, mely szerint az 5,000 fő lakosságszám feletti önkormányzatok esetében az adósság egyes elemeinek átvállalását az állam úgy is teljesítheti, hogy a 250 millió forintnál kisebb összegű adósságelemekre az állam egyszeri költségvetési támogatást nyújt. Ezzel a megoldással a kisebb hitelező bankok, valamint takarékszövetkezetek konszolidációban történő részvétele is maximálisan biztosítható.

2.4. Adózási kérdések

A pénzügyi tranzakciós illetéket érintő fejlemények

2013 január 1-jén életbe lépett a pénzügyi tranzakciós illeték törvény és a jogszabály, ami számos gyakorlati kérdést vetett fel. Ezeket munkacsoportos értekezleten egyeztetjük. A leginkább

bizonytalanságot kiváltó kölcsöntörlesztés definíciójának a folyószámla- és kártyahittel összefüggő értelmezése kérdésében az NGM-től kértünk állásfoglalást. Arra megnyugtató válasz érkezett, a jogszabályt előkészítő minisztérium egyetértett a bankszakmai állásponttal.

Az illeték kötelezettség adóbevallási nyomtatványa ügyében sikerült kedvező eredményt elérni. A végleges nyomtatványban elhagyták a gyakorlati megvalósítás szempontjából kritikus tételeket. Így az illetékköteles tranzakciókat nem kell megbontani a fizetés pénzneme, azaz deviza és HUF tranzakciók szerint. Ugyancsak nem kell jelenteni az illetékfizetéssel nem járó tételeket/tranzakciókat sem. Az jelentős egyszerűsítést jelent, hogy az eredetileg tervezett számtalan tájékoztató adat bekérésétől is elállt az adóhatóság. Elfogadták, hogy a rövid felkészülési idő nem tette lehetővé és több esetben jogszabályi alapja is hiányzik annak a részletes adatstruktúrának, melyet elsőre felállítottak. A Bankszövetség és az adóhatóság szakértői között történt konzultáció egyértelművé tette, hogy a kiadott, egyeztetett nyomtatványt az adóhatóság induló állapotnak tekinti, s a bankszektorban az illetékhez kapcsolódóan a jövőben bővülő adatszolgáltatásra kell készülni. A központi költségvetésbe év elején befizetett illeték elmaradt a kormányzat által várt összegtől és ez is erősíti a szabályozás változtatásának esélyét az adóbevallásban közzétett adatok körének szélesítését. A Bankszövetség továbbra is fél éves tapasztalat alapján tartja elfogadhatónak, hogy a korábbi megállapodás szerint a kormányzat felülvizsgálja a jogszabályt.

Egyéb adózási kérdések

Az év első negyedében az adószakmai egyeztetések alkalmával a tranzakciós illeték mellett több más kérdés is napirenden volt. Több alkalommal felmerült az elengedett követelések esetén alkalmazandó adószabályok módosításának igénye, melyet az adóügyekben illetékes minisztérium szakterülete felé is jeleztünk. Javaslatot tettünk a kapcsolódó személyi jövedelemadó és illeték törvény megváltoztatására: a deviza hitelekhez hasonlóan a forint hitel adósságok elengedésére és a kamatcsökkentéssel biztosítható kedvezmények eseteire is kértünk segítőbb szabályozást. Emellett a kedvezményes elbírálást biztosító jövedelemnyilatkozatnak a később kiderülő hibák esetére, illetve annak a kifizetőt kedvezőtlenül érinthető következményeire is rákérdeztünk eloszlata így a jogszabály nem kellően pontos megfogalmazásából és ezért félreértelmezhetőségéből eredő bizonytalanságot. Munkacsoport megbeszélésen hangot kapott a bankadónak az időszerűtlen 2009. évi bázisa és igény a mielőbbi kiigazítására is. A bankadóhoz kapcsolódóan érvényesíthető KKV hitelezés felfutásból eredő kedvezmény alkalmazhatóbbá tétele érdekében javaslatot küldtünk a törvényi definíció pontosabb megfogalmazásához.

Kiemelendő eredmény, hogy az elmúlt évben indított és hosszasan elnyúló bankkártya szolgáltatások áfa besorolás kérdésben az NGM megerősítette a bankszakmai véleményt, azaz, hogy a kártyatársaságoktól igénybevett szolgáltatások egységet alkotnak és pénzügyi szolgáltatásnak minősülnek, s ezért az EU szinten harmonizált általános forgalmi adó szabályai szerint mentesek az áfa alól.

3. Pénzforgalommal kapcsolatos ügyek

3.1. Készpénzforgalom

A pénzfeldolgozás kiszervezésére tett jegybanki javaslat bírálata

Az MNB javasolta a Hitelintézeti törvény (Hpt.) kormányzati felelősének (az NGM-nek), hogy tegyen javaslatot a pénzfeldolgozásra vonatkozó Hpt. előírások módosítására. Az MNB szerint az eddig kiegészítő pénzügyi szolgáltatásnak minősülő és jegybanki engedélyhez kötött pénzfeldolgozást, a bankok által kiszervezett tevékenységgé kellene átminősíteni. A jegybank véleménye szerint e tevékenység banki alapszolgáltatás, amelyet jelenleg külső piaci szereplők végeznek, s a szabályozást hozzá kellene igazítani a valósághoz.

Az NGM egyeztető megbeszélést hívott össze az MNB és a Bankszövetség részvételével. Mind ezen az értekezleten, mind a megbeszélést követően elkészített, s az érintetteknek eljuttatott részletes észrevételünkben kifejtettük, hogy határozottan ellenezzük a jegybanki javaslatot, mert

- a pénzfeldolgozási piac jelenlegi biztonságos működésének a záloga, hogy egy hatósági jogosítvánnyal rendelkező szervezet (az MNB) a felelős a piacra belépésért és a piacról való esetleges kizárásért,
- a piacon jelenleg működő néhány tőkeerős pénzfeldolgozó cég a bankok többségével szemben jelentős erőpozícióban van, s a velük kötendő esetleges kiszervezési szerződésben nem tudnák a bankok érdekeiket megfelelően érvényesíteni. (Ugyanakkor a bankoknak kellene viselni e tevékenységért a felelősséget.),
- erre a biztonságos piacra – a jegybanki javaslat értelmében – ezentúl bárki, engedély nélkül beléphet, hiszen például a bankok nem utasíthatnák el, ha befolyásos ügyfeleik (pl. országos kereskedelmi láncok) ajánlanának új pénzfeldolgozó cégeket partnerül,
- levelünkben kiemeltük, hogy semmilyen uniós jogszabályban nem szerepel, hogy a pénzfeldolgozás banki alaptevékenység lenne, ráadásul a kiszervezési szabályozás alapvetően adatfeldolgozási, adatkezelési tevékenységre vonatkozik.

Nincs tudomásunk róla, hogy levelünk februári kézhezvétele óta az NGM kezdeményezte volna a Hpt. módosítását.

3.2. Alapszámla és Bankváltási statisztika készítés

Az Elnökség tavaly márciusi ülésén bocsátotta ki 1/2012. számú ajánlását az alapszintű szolgáltatásokat nyújtó lakossági fizetési számlákról, amelyhez 17 bank, illetve takarékszövetkezet csatlakozott. A csatlakozók megnevezték az alapszámlának minősített számlaterméküket, amit az ajánlással együtt a Bankszövetség honlapján közzétettünk.

A bankszövetségi ajánlás 2012 áprilisában lépett hatályba, és a bekért adatok szerint 2012-ben azóta összesen 21520 alapszámlát nyitottak az ügyfelek, köztük 664 nem magyar uniós polgár. Miután az önszabályozásra az NGM kérte fel a Bankszövetséget – amint korábban az ajánlás kibocsátásáról – az éves statisztikáról is levélben tájékoztattuk az NGM illetékes államtitkárát.

A szintén bankszövetségi önszabályozás (6/2009. ajánlás) keretében bevezetett egyszerűsített bankváltási lehetőséggel élve 2012- ben összesen 4167 ügyfél kezdeményezett bankváltást, amelyből 2219 zárult le sikeresen.

Bár mindkét önszabályozás uniós kezdeményezésre jött létre, az EU hatóságai elégedetlenek az EU-szintű eredményekkel. A közeljövőben várhatóan uniós jogszabály-javaslatok jelennek meg mind az alapszámláról, mind a bankváltásról. Érdekünk, hogy a leendő szabályozás a legkisebb mértékben térjen el a már magvalósult gyakorlattól.

3.3. Fizetési számla információkhoz külső fél általi hozzáférés szabályozása

Az Európai Bankföderáció felkérte tagszervezeteit, hogy véleményezzék az Európai Központi Bank (EKB) azon Ajánlását, amely a fizetési számla-információkhoz, külső fél általi hozzáférést kívánja szabályozni. Az internetes bankolásban napi gyakorlat az olyan szolgáltatás, amely az ügyfél, a számlavezető bankja és a kereskedő közti térben tevékenykedve kívánja megkönnyíteni a vásárlást. E szolgáltatás lényegében 2 részre osztható: az ügyfél számára kínál számla-információt a saját számlái helyzetéről, ill. közreműködik a fizetési rendelkezés végrehajtásában.

Mindkét szolgáltatás nagyban elősegítheti az ügyfél kényelmesebb ügykezelését, ugyanakkor lényeges biztonsági kockázatokat is jelenthet. Az EKB Ajánlása ezen kockázatok csökkentését célozza.

A Bankszövetségi vélemény a kérdés Pénzforgalmi munkacsoport keretében történt írásos és szóbeli konzultációja alapján készült. Alapvetően támogattuk, hogy szabályozás készüljön e problémakorról. Mivel a szolgáltatás a mindennapok részévé vált az EKB Ajánlást nem tartottuk megfelelő eszköznek:

- anélkül, hogy egyértelműen definiálásra került volna a lényege,
- anélkül, hogy megfelelően elhelyezték volna a pénzforgalmi szolgáltatások rendszerében, és
- anélkül, hogy megfelelően szabályozták volna a felelősségi viszonyokat.

Mindennél sürgetőbbnek tartottuk, hogy mielőbb legmagasabb jogi szinten (az EU-ban irányelvvel, a tagországokban törvénnyel) kezeljék a problémát.

3.4. Részvételünk az Elektronikus Fizetési és Elszámolási Rendszerben (EFER)

A Bankszövetség szervezésében folytatódtak az előző évben megkezdett egyeztetések az állami EFER projektben való banki és GIRO részvétel lehetőségeiről, feltételeiről. (A projekt az állam részére történő befizetési tévedések radikális csökkentését célozza a házibank szolgáltatás igénybevételével.)

Először a projekt szoftver felelőseit hívtuk össze a GIRO Zrt. vezetőivel, annak érdekében hogy felmérhessék a GIRO bekapcsolódásának előnyeit. Ezt követően az összes érdekelt fél (a kormányzati felelős, a projekt vezetés, a MÁK és a GIRO) részvételével történt egy részletes egyeztetés, amelyen kiderült, hogy a GIRO bekapcsolódásának is többféle lehetősége van, de reális alternatívaként kezelendő, hogy az állam a bankokkal közvetlenül építi ki a kapcsolatot az EFER keretében. A találkozót követően az NFM témáért felelős helyettes államtitkárával is megbeszélést folytattunk, amelyen jeleztük, hogy akár a GIRO-n keresztül, akár egyedileg kapcsolódnak a bankok a projekthez, kellő időben előre meg kell kapniuk a rendszer részletes specifikációját, hogy a fejlesztéshez elegendő erőforrás és idő álljon a rendelkezésre. E jelentés írásakor a rendszer intenzív tesztelése folyik 1-2 bank bevonásával. A projekt vezetése jelezte, hogy a sikeres tesztet követően számít a Bankszövetség aktív szerepvállalására a többi bank bevonását illetően.

3.5. Bankkártya üzletág fejleményei

Szabályozási tervek a bankközi jutalékkal (IC) kapcsolatban

Az elmúlt év végén a Magyar Nemzeti Bank és a Gazdasági Versenyhivatal közös javaslatot készített az ún. bankközi jutalék (interchange díj) szabályozására vonatkozóan a Nemzetgazdasági Minisztérium számára.

Az alapvetően szakmai kérdésben az elmúlt hónapok során az érintett (szabályozói, hatósági és piaci) szereplők több szempontból eltérő álláspontra jutottak. A Bankszövetség és a magyar kereskedelmi bankok egyetértenek azzal, hogy a készpénz-helyettesítő fizetési eszközök további elterjesztése fontos feladat, közös nemzetgazdasági érdek – melyet azonban csak jól előkészített lépésekkel, szakmailag megfontolt és megalapozott eszközökkel szabad és célszerű ösztönözni.

A jogalkotási javaslat abból indul ki, hogy a belföldi tranzakciók után felszámított IC díj csökkentésének egyenes következménye lesz, hogy az elfogadóhelyek száma nő, mivel a kereskedők nagyobb számban fognak az elfogadó pénzforgalmi szolgáltatókkal leszerződni, és több helyen lesz bankkártyás fizetési terminál (POS) telepítve, ösztönözve a kártyás fizetést, ezzel visszaszorítva a feketegazdaságot.

A Bankszövetség szakmai kötelességének érzi, hogy felhívja a figyelmet arra, hogy a bankközi jutalék jelenlegi tervek szerinti – ismételt és erőltetett - csökkentése számos veszéllyel jár. Néhány fontosabbat meglemlítve:

1. A díjstruktúra átrendeződése miatt a fogyasztók/kártyabirtokosok számára az eddig megszokott ingyenes vásárlási tranzakciók a jövőben nagy valószínűséggel díjkötelessé válnak, és/vagy az éves kártyadíj jelentős növelése válik szükségszerűvé.
2. A bankkártya fejlesztések, innovációk le fognak csökkenni –veszélyeztetve Magyarország nemzetközi versenyképességét.
3. Ugyanakkor a technikai fejlesztések átvételének lassulása miatt ugrásszerűen növekedhet a magyarországi bankkártya piac csalási (fraud) kitettsége.
4. Nemzetközi adatok alapján (is) azt feltételezzük, hogy a bankközi jutalék csökkentése nem az elfogadói hálózat bővülését eredményezi, hanem azzal akár ellentétes hatást fog kiváltani.

Mindemellett elmondható, hogy bármely szabályozói intézkedés akkor lehet megalapozott, amennyiben egy széleskörű szakmai konzultáció előzi meg – melynek résztvevői a szabályozó és felügyeleti hatóságokon túl a technikai megvalósító kártyatársaságok, továbbá a hitelintézeti

szakértők is. Valamint a szabályozás várható piaci hatásait csakis próbaszámítások és részletes hatásvizsgálatok mutathatják meg.

Emellett fontos megemlíteni, hogy az Európai Bizottság 2013 második negyedében nyilvánosságra kerülő jogalkotási tervezete európai szinten, egyelőre még nem ismert módon fogja szabályozni az IC-t.

A fenti érvek tükrében a Bankszövetség javasolta, hogy a Kormány fontolja meg a szabályozás kérdésének elhalasztását, valamint legyenek újabb egyeztetések az államigazgatási szakértők és a piaci szereplők között a témában, hogy ne történhessen meg, hogy egy beavatkozás negatívan befolyásolja kártyapiac egészséges fejlődési folyamatát.

4. Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete

4.1. Konzultáció PSZÁF ajánlásokról: javadalmazással kapcsolatos adatszolgáltatások, BUBOR

Az EBA-hoz és az európai nemzeti pénzügyi felügyeleti hatóságokhoz hasonlóan mind a PSZÁF, mind az MNB előkészítő munkát folytatott a BUBOR jegyzések reformjával kapcsolatosan 2012. őszétől.

A Felügyelet 17 érintett banknál folytatott célvizsgálatot a témában, valamint 2004-2012 júniusi adatokon masszív statisztikai apparátussal vizsgálta, történt-e manipuláció a BUBOR jegyzések során. Megállapította, bár több hiányosság fedezhető fel a jegyzési folyamatban, manipulációra semmilyen jel nem utal. Az MNB ez év januárjára készítette el a javaslatait. A hatóságok az álláspontjukat a Pénzügyi Stabilitási Tanács februári ülésén egyeztették.

A PSZÁF február közepén sajtóközleményt adott ki a témában, majd március közepi véghatáridővel szakmai egyeztetésre bocsátotta a BUBOR jegyzésekkel kapcsolatos ajánlástervezetét. Az ajánlással kapcsolatos észrevételeinkben kiemelt hangsúlyt kapott, hogy a Felügyelet ajánlását egy szélesebb BUBOR reform folyamat részeként lenne ésszerű kezelni. Ennek részletei kidolgozásához javasoltuk az érintett felek előzetes egyeztetését, melyen az ajánlás által nem részletezett kérdéseket is tisztázzák, és szorgalmaztuk, hogy a végleges ajánlás kiadására ezt követően kerüljön sor.

Javaslatunkra a PSZÁF kezdeményezésével március végén elindultak az érintett négy fél (MNB, PSZÁF, Magyar Forex Társaság, Bankszövetség) között az egyeztetések.

4.2. Adatszolgáltatás: a PSZÁF elmúlt negyedévi rendelet változásai

2013 első negyedében a következő felügyeleti adatszolgáltatást érintő rendelet-tervezeteket véleményeztünk:

1. a befektetési alapokkal összefüggő bejelentési kötelezettségek teljesítésének tartalmi és formai feltételeiről szóló PSZÁF rendelet;
2. a befektetési alapokkal összefüggő kötelező elektronikus kapcsolattartással érintett eljárásokban a kapcsolattartás tartalmára és formájára vonatkozó részletes szabályokról szóló PSZÁF rendelet;
3. a kockázati tőkealapokkal, a kibocsátókkal és a nyilvános vételi ajánlatot tevő nem természetes személyekkel összefüggő kötelező elektronikus kapcsolattartással érintett eljárásokban a kapcsolattartás tartalmára és formájára, valamint a nyilvános vételi ajánlatot tevő természetes személy által kezdeményezett, a vételi ajánlat jóváhagyására irányuló eljárásokban a nyilvános vételi ajánlatot tevő természetes személy által benyújtandó beadványok tartalmi és formai követelményeire vonatkozó részletes szabályokról szóló PSZÁF rendelet;
4. a nyilvánosan forgalomba hozott értékpapír kibocsátója és a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete közötti kötelező elektronikus kapcsolattartással érintett eljárásokban a kapcsolattartás tartalmára és formájára vonatkozó részletes szabályokról szóló PSZÁF rendelet;

5. a tőkepiaci törvényben meghatározott, kizárólagos elektronikus kapcsolattartással nem érintett egyes bejelentési kötelezettségek teljesítésének tartalmi és formai feltételeiről szóló PSZÁF rendelet;
6. a pénzügyi szervezetek törzsadat-bejelentési kötelezettségéről szóló PSZÁF rendelet;
7. az adatszolgáltatás során felmerült, az informatikai rendszer súlyos problémáival kapcsolatos bejelentés szabályairól szóló PSZÁF rendelet;
8. a könyvvizsgálók által évente készítendő külön kiegészítő jelentés szerkezetéről és tartalmáról szóló PSZÁF rendelet (a rendeletről jelenleg is három oldalú egyeztetés folyik a PSZÁF, a Magyar Könyvvizsgáló Kamara és a Bankszövetség részvételével).

4.3. PSZÁF követeléskezelési ajánlás véleményezés, konzultáció a PSZÁF-fal, adaptálási kérdések

A PSZÁF széleskörű banki részvétellel tartott konzultációt a PSZÁF elnökének 14/2012. (XII. 13) számú ajánlásáról a követeléskezelési gyakorlat során elvárt fogyasztóvédelmi elvekről. A május elejétől hatályba lépő ajánlás bevezetésével kapcsolatos feladatokról az év elejétől rendszeres az egyeztetés a banki szakértőkkel.

5. Jogszabályváltozások, hatósági intézkedések

A következő kérdésekben tettünk jogszabályváltozásra, vagy hatósági intézkedésre javaslatot, észrevételt:

- az alapjogi biztos részére felkérésre a végrehajtási törvény tapasztalatairól részletes beszámolót küldtünk, (Javaslatot tettünk a bírósági végrehajtási törvény módosítására, a szabad végrehajtó-választás bevezetésére, ügyfélbarát eljárási rendelkezések bevezetésére és a végrehajtói díjak átfogó csökkentésére.),
- a végrehajtói díjszabással kapcsolatos igazságügy-miniszteri rendelet módosítására vonatkozóan a Nemzeti Eszközkezelő Zrt. eljárása esetén érvényesítendő végrehajtói díjak csökkentésére tettünk javaslatot,
- a stratégiai szempontból kiemelt gazdálkodó szervezetek csőd- és felszámolási szabályaira vonatkozóan a csődtörvény módosítására javaslatot küldtünk a KIM részére, továbbá ugyanebben a kérdésben a T/10507-es számon benyújtott képviselői indítvánnyal kapcsolatban levéllel fordultunk a miniszterhez,
- az egyoldalú szerződésmódosításról szóló 2/2011. PK véleménnyel összefüggő banki feladatokról megbeszélést tartottunk,
- a pénzügyi biztos tevékenységével kapcsolatban levelezést folytattunk,
- a 1346/2000/EK rendelet módosítási javaslatának véleményezése a határon átnyúló fizetésektelenségi eljárások módosításáról.

Hatósági megkereséses projekt + NAV elektronikus kapcsolattartás (EBT)

Az érdemben 2012 második felében elindult projekt eredményeként a kérdésben leginkább érintett hatóságokkal és kamarákkal egyeztetünk a kérdésben. Az egyeztetések ez éve februárban zárultak. Az egyeztetések eredménye alapján világossá vált, hogy a jelenlegi, a hatósági, közigazgatási folyamatok elektronizálásával kapcsolatos tervek és fejlesztési folyamatok mellett minisztériumi szintű koordináció hiányában nem érhető el az, hogy a bankszektor számára megfelelő szinten harmonizált megoldásokat alkalmazzanak az egyes hatóságok és kamarák. A probléma kezelése érdekében március második felében megkerestük az érintett minisztériumok (NGM, BM, KIM) e-közigazgatásért felelős helyettes államtitkárait, illetve erről tájékoztattuk a már kész, vagy fejlesztés alatt álló rendszerrel rendelkező szervezeteket (NAV, MKIK).

A fenti folyamat során 2012 októberben a NAV tájékoztatást adott, hogy a korábbi ígéretével ellentétben, amely szerint az MKIK által már alkalmazottal megegyező rendszeren keresztül kérne elektronikus úton banktitkot képező információkat, egy korlátozott banki körrel már kiépített kommunikációs csatornán keresztül valósítaná meg az elektronikus megkereséseket. A

tájékoztatásukat követően hamarosan módosításra került az Adózás rendjéről szóló törvény, mely kötelezővé tette a pénzügyi szolgáltatók számára az elektronikus csatornák alkalmazásának megteremtését. 2013. július 31-ig, amennyiben a NAV megkereséseit ezen a módon küldi számukra. A NAV ez év februárban, illetve márciusban adta közre a rendszerspecifikációit, így a törvénybe foglalt bevezetési határidő a pénzügyi szervezetek számára túlzottan rövid ahhoz, hogy megbízható, tesztelt rendszereket állítsanak üzembe az elektronikus megkeresések kezelésére. Ezt a problémát több fórumon keresztül a NAV több vezetői szintjének jeleztük, azonban kérésünket a határidő hosszabbításával kapcsolatosan nem akceptálták.

MNB kezdeményezés SWAP limit önkéntes szabályozására

Az MNB javasolta a SWAP limit önkéntes szabályozását. A bankszektor álláspontja a többfordulós szakértői egyeztetés, valamint a bankok általi aláírásra javasolt mintanyilatkozat többszöri módosítása ellenére sem volt egységes. Az MNB Monetáris Tanácsa a 2013. február 12-i ülésén döntött a kezdeményezés visszavonásáról. Jelezte ugyanakkor, hogy a magas SWAP összállomány kockázatát továbbra is jelentősnek tartja, figyelemmel kíséri annak változását és szükség esetén alkalmazni fogja a rendelkezésére álló szabályozói eszközöket.

Pénzmosási törvény módosítása

A pénzmosás elleni intézkedések hatékonyságát vizsgáló nemzetközi szervezet, a MONEYVAL országvizsgálata nyomán feltárt törvényi hiányosságok orvoslására a Kormány benyújtotta a Parlamentnek a hatályos pénzmosási törvény módosítását célzó javaslatát. A javaslat az előzőeken túlmenően azonban egy olyan korlátozást is tartalmaz, amelynek értelmében a bankok nem lennének jogosultak 300 ezer Ft alatti pénztári befizetések esetén a befizetőt azonosítani. Ez ellentétes a nemzetközi szabályozási előírásokkal, az anyabanki gyakorlatokkal és nem utolsósorban a törvény céljával (a pénzmosás megelőzése).

Álláspontunkat kifejtettük a Parlament Alkotmányügyi Bizottságában, amelynek nyomán egyeztetünk az előterjesztő NGM-mel is, amely elfogadta a véleményünket, így a törvény a számunkra kedvező tartalommal került elfogadásra.

A kormány kérésére utóbb egy olyan módosítás is megszavazásra került, amely – nyilván a külföldiek magyar állampapír-vásárlását megkönnyítendő - lehetővé teszi az ügyfél számára, hogy az értékpapírszámlához kapcsolódó ügyfélszámla megnyitáskor ne jelenjen meg személyesen a banknál, hanem csak szkennelje be és küldje el az azonosító okmányait. Erre csak akkor van lehetőség, ha az ügyfélnek egy másik – megfelelő pénzmosás elleni politikával rendelkező - banknál van már bankszámlája. Az új bank ennél a másik banknál fogja ellenőrizni az ügyfél által megadott azonosító adatokat.

Okmánymásolás

A NAIH (Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hivatal) elnöke levelében arra kéri a bankokat, hogy szüntessék meg azt a gyakorlatukat, miszerint fénymásolatot készítenek ügyfeleik azonosító okmányairól. Az ügyben korábban több levélváltás is történt, ám nem sikerült a NAIH-ot meggyőznünk. A kérdést új megvilágításba helyezi a pénzmosási törvénynek az az új rendelkezése, amely kötelezi a bankokat arra, hogy bizonyos esetekben fogadják el a személyesen náluk nem megjelenő ügyfél által lefénymásolt és beszkenelve elküldött azonosító okmányokat.

6. Az MBSZ Kommunikációs tevékenysége

Általános statisztika

A Magyar Bankszövetség 2013 első negyedében is aktív kommunikációs tevékenységet folytatott, megjelenése a médiában folyamatos volt. A három hónap alatt mintegy 820 megjelenéssel képviseltük a banki közösséget érintő témákat a médiumokban. Legnagyobb gyakorisággal ismét az online sajtóban szerepeltünk, mintegy 470 alkalommal, ezt követte a nyomtatott megjelenések száma körülbelül 260 esetben, és az elektronikus médiumokban való szereplés, hozzávetőleg 80

alkalommal. Összesen több mint 1200 megjelenéssel, illetve említéssel szerepeltünk a magyarországi médiumokban.

Az időszak alatt jelentősen megugrott a Bankszövetséghez érkező ügyfélkérdések száma, melyeknek a fő témája a futó árfolyamgát konstrukció és annak igénybevétele volt. Az ezzel kapcsolatban szervezett kommunikációs kampányról bővebben is beszámolunk.

Árfolyamgát összefogás kampány

Az Országgyűlés az elmúlt év végén 2013. március 29-ig meghosszabbította a devizahiteles ügyfelek jelentős részének megoldást kínáló árfolyamgát igénybevételének a lehetőségét, melyet a lehetőséggel élők számának visszafogottsága váltott ki. A meghosszabbításra a program folyamatos továbbvitelének keretében, változatlan feltételek mellett került sor.

Annak érdekében, hogy az érintett ügyfelek minél nagyobb hányada éljen az árfolyamgát keretében felkínált könnyítéssel - és ezzel a devizahiteles ügyfelek helyzetének rendezésében jelentős előrelépés történhessen -, a Magyar Bankszövetség koncentrált reklám akciót kezdeményezett, amelyben az árfolyamgát igénybevételének lehetőségére, előnyeire, és a közelgő végdátumára hívta fel az érintett lakossági ügyfelek figyelmét. A reklámkampányhoz – a jelzáloghitelezésben szerepet vállaló pénzügyi intézetek mellett - Magyarország Kormánya képviselőjében a Nemzetgazdasági Minisztérium, valamint a Magyar Nemzeti Bank is csatlakozott. Emellett a Pénzügyi Szervezetek Felügyelete is szakmai nyilatkozatokkal segítette a figyelemfelkeltést, tájékoztatást az árfolyamgáttal kapcsolatban.

A kampány 2013. március 8-tól 29-ig került megvalósításra, jelentős televíziós megjelenésekkel (30 másodperces reklámfilm sugárzásával), valamint online és print hirdetésekkel, továbbá szakcikkek megjelentetésével. A médiaeredmények azt mutatják, hogy a védelmi megoldásról szóló tájékoztatással az érintettek széles körét tudtuk elérni.

Főbb médiaadatok:

- televízió: a célcsoport átlagosan 15 alkalommal találkozott a hirdetéssel
- PR cikkek: az átkattintás kimagasló, átlagosan 10%, legjobb értéke 24,46% (míg a piaci átlagos átkattintás 0,25%)
- Google kereső: 22,7% átkattintás (piaci átlag: 2%)
- a tematikus honlap (landing page) forgalma az időszak alatt tízszeresére növekedett (összesen kb. 35 500 látogatást generálva)

Az igénylés határideje az utolsó napokban a Parlament által módosításra került, így az árfolyamgát május 31-éig meg lett hosszabbítva. Emiatt egy kiegészítő tájékoztatás vált hasznossá és szükségessé, mely májusban kültéri plakátok (CLP) országos kihelyezésével kommunikálja a megnyújtott határidőt az érintett ügyfelek felé. Reméljük, hogy a széleskörű támogatással is ösztönözni tudjuk, hogy a jogosultak többsége éljen a támogatással, és belépjen az árfolyamgát védelme alá.

7. Nemzetközi szabályozás

7.1. Nemzetközi kitekintés: Prudenciális szabályozás, Felügyelet – Európai Bankföderáció

(Terjedelmi okokból a Mellékletben.)

7.2. Az Európai Bankföderáció Pénzforgalmi Bizottságának fejleményei

A Bizottság az aktuális kérdésekre helyezte a hangsúlyt:

- Súlyosan problémásnak ítélte, hogy a 2014. februári átállási határidő közeledtével számos tagországban nagyon alacsony szinten áll a SEPA felkészülés, különösen a banki ügyfelek, s azok között is a KKV-k körében. A SEPA beszédés területén még a SEPA folyamat iránt erősen elkötelezett tagországokban is az átállást veszélyeztető mértékű az elmaradás,

- Több tagországban foglalkoznak a hatóságok a bankkártya interchange díj csökkentésének szabályozási tervével. A Bizottság aggályosnak ítéli a helyzetet, mivel ez radikális jövedelmezőség-csökkenéssel járhat, veszélyeztetve ezzel a kártyaüzletág jövőjét,
- A fizetési számla-információhoz harmadik fél általi hozzáférést szabályozó EKB ajánlasi tervezetet üdvözölte a Bizottság, ugyanakkor elengedhetetlennek tartotta, hogy a tevékenység megfelelő jogi szabályozottság és felügyelés alá kerüljön. Biztosított legyen továbbá az is, hogy a számlavezető bank tudjon arról, hogy adott tranzakció esetén a bank ügyfele, vagy annak megbízásából egy harmadik fél rendelkezik a számlainformáció felett,
- Fenntartással fogadta a Bizottság a bankszámlákra vonatkozó uniós szabályozási terveket:
 - az alapszámlát érintő EU Bizottsági Ajánlás tekintetében csak ott szükséges beavatkozás, ahol a nemzeti lépések nem voltak eléggé eredményesek,
 - a bankváltást illetően minden tagországban megvalósult az uniós hatóságok által is támogatott önszabályozás, tehát csak ráerősítő lépések indokolhatók,
 - a bankszámladíjak összehasonlítását segíthetik hatósági lépések, de a közös uniós szabályozást nehezítheti, hogy ezen a területen is nagyon eltérőek az egyes tagországi gyakorlatok.
 - Összességében kevés indokát látta a Bizottság egy új szabályozásnak.

8. A Bankszövetség eseményei

8.1. Testületi ülés

A Magyar Bankszövetség 2013. március 22-én tartotta meg Testületi ülését, amelynek keretében a szövetség ezen legfelsőbb döntéshozó szerve, az alábbi kérdésekben hozott döntést.

Új Alapszabály elfogadása

Az idei rendes éves Testületi Ülés elfogadta a Bankszövetség új alapszabályát. Az új Alapszabály szerint a Bankszövetség újonnan definiált célja a hitelintézeti szolgáltatások színvonalának növelése, az ügyfelek bizalmának erősödése és a tisztességes piaci verseny élénkítése. Fontos feladat a banki ágazatnak a gazdaságban betöltött szerepének megismertetése, a bankok fontosságának elismertetése, továbbá a banki szolgáltatásokat felkészülten fogadó és használó ügyfelek számának növelése, ennek érdekében szerepvállalás a pénzügyi tudatosságának fejlesztésében.

A Bankszövetség törekszik arra, hogy a Bankszövetség a pénzügyi közvetítő rendszer mind nagyobb részének képviselőjét ellássa. Ennek szervezeti kereteit is megteremti az új Alapszabály, továbbá végrehajtja az új egyesületi törvénynek való megfelelést szolgáló módosításokat.

Tisztségviselők választása

A Testületi ülés Dr. Patai Mihály személyében megválasztotta a Magyar Bankszövetség új elnökét, megerősítette Gyuris Dániel alelnöki pozícióját. Az elmúlt időszakban megüresedett elnökségi helyekre új tagként megválasztotta Zolnai Györgyöt, a Budapest Bank elnök-vezérigazgatóját, a kis- és középbankok képviselőjében pedig Hegedűs Évát, a Gránit Bank alelnök-vezérigazgatóját. A Bankszövetség alapszabálya szerint a jelenlegi elnökség mandátuma a 2014. évi testületi ülésig szól, a megújított elnökség névsora az alábbi:

- Dr. Patai Mihály, elnök
- Gyuris Dániel, alelnök
- Hegedűs Éva, tag
- Radován Jelasity, tag
- Hendrik Scheerlinck, tag
- Heinz Wiedner, tag
- Zolnai György, tag

Kitüntetések

A Bankszövetség hagyományainak megfelelően a Testületi ülésen átadásra kerültek a Magyar Bankszövetség Aranykaptár Díjak az alábbi kollégák részére:

- Bereczné Péter Zsuzsanna, K&H Bank
- Dr. Lajer Zsolt, Commerzbank
- Dr. Ónody István, OTP Bank
- Dr. Parkánszki Edina, ERSTE Bank

A Pénz- és Tőkepiaci Állandó Választottbíróság választottbíróinak megválasztása

A Bankszövetség 2013. március 22-én tartott Testületi ülése 6 éves időtartamra, 2013. július 1-vel kezdődő hatállyal új választottbírókat választott a Pénz- és Tőkepiaci Állandó Választottbíróságba. Ezt megelőzően a Bankszövetség elnöksége a PTÁV alapító okiratában meghatározott jogkörében megválasztotta a PTÁV elnökségi tagjait és jóváhagyta a PTÁV belső szabályzat-módosításait.

8.2. Számviteli események - Számviteli konferencia az IFRS9-ről

A Magyar Bankszövetség és a PwC Hungary tanácsadói márciusban számviteli konferenciára hívták a tagbankok szakértőit a folyamatban lévő IFRS 9 Financial Instruments (Pénzügyi instrumentumok) nemzetközi szabványról. 2008 volt az az év amikor az IASB-nél és FASB-nél a szabványalkotók elhatározták, hogy a pénzügyi instrumentumok számviteli elszámolására vonatkozó szabványok összetettségét csökkenteni kell és a jelenlegi IAS 39 Financial Instruments: Recognition and Measurement (Pénzügyi instrumentumok: megjelenítés és értékelés) szabványt felváltja egy új, az IFRS 9 sztenderd. Az IFRS 9 kialakítása három fázisra tagolva elindult és a jelenlegi tervek szerint várhatóan 2015. január 1-vel életbe lép az új sztenderd. Az első fázis a Classification and Measurement (Besorolás és értékelés) címet kapta - tekintettel arra, hogy a pénzügyi termékek számviteli elszámolása a besoroláson és az értékelésen alapszik. A második fejezet az Impairment methodology (értékvesztés módszertan) és a harmadik a Hedge accounting (fedezeti elszámolások) részleteit szabályozza.

Az IASB 2012 novemberében jelentős változásokat tartalmazó új tervezet bocsátott nyilvános vitára, amely az IFRS 9 szabvány pénzügyi eszközök besorolására vonatkozó szabályait módosítja. A hazai bankokat is érintő tervezett változásokról a konferencián közvetlenül az egyik projektért felelős IASB munkatárs, Yulia Feygina (practice fellow) tartott tájékoztatót. Emellett a pénzügyi instrumentumok értékvesztésével kapcsolatos folyamatban lévő változtatásokról, illetve azoknak a Basel II-es előírásokkal való összefüggéseiről és egyéb jelentős IFRS változásokról (fedezeti elszámolás, lízing) a PwC nemzetközileg ismert IFRS szakértői, Könczöl Enikő (PwC, London) és Balázs Gábor (PwC, Budapest) tartottak előadást.

8.3. A Készpénzforgalmi munkacsoport újjáalakulása

A korábbi vezető nyugdíjba vonulása szükségessé tette, hogy a munkacsoport elfogadja ügyrendjét, ennek alapján megválassza új vezetőjét, ill. a bankszövetségi tagintézmények is felülvizsgálhassák, hogy a mely szakértőikkel kívánják képviseltetni magukat.

A munkacsoport elnökévé a CIB bank készpénzterületért felelős vezetőjét választották meg.

8.4. Az adatvédelmi munkacsoport tevékenysége

Az adatvédelmi munkacsoport több ülést tartott, a megbeszélések főként az ágazati adatvédelmi szabályozás tervezetének kimunkálására, és a személyazonosító igazolvány másolásával kapcsolatos legutóbbi (2013. március 13-án kelt, NAIH-988-9/2012/V. számú) adatvédelmi hatósági állásfoglalás értelmezésére irányultak. Ezen kívül megkerestük az igazságügyi tárcát az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény módosítására vonatkozó javaslatunkkal.

MELLÉKLET - NEMZETKÖZI KITEKINTÉS: PRUDENCIÁLIS SZABÁLYOZÁS, FELÜGYELET - EURÓPAI BANKFÖDERÁCIÓ

I. Globális szabályozás

A globális szabályozás területén 2013. első negyedévében a likviditási szabályokban történő január eleji megegyezésen túl¹ nem történt kiemelkedő esemény, az illetékes grémiumok jellemzően a korábban megkezdett munkálatokat folytatták.

A **Pénzügyi Stabilitási Tanács** (FSB²) jelentést készített a G20 pénzügyminisztereknek és jegybankelnököknek **a hosszú lejáratú beruházás finanszírozást befolyásoló pénzügyi szabályozási tényezőkről**. A globális szabályozási reformprogram, amelynek célja a biztonságosabb, stabilabb és megbízhatóbb pénzügyi rendszer megteremtése, alapjaiban kedvezően hat a hosszú lejáratú beruházás finanszírozásra, de kétségtelenül megváltoztatja annak feltétel rendszerét. Az FSB több olyan válságot követő globális szabályozási kezdeményezést azonosított, amelyek hatással lehetnek a hosszú lejáratú hitelezésre. Ezek a bevezetés különböző fázisaiban vannak és magukban foglalják a Bázeli III egyezményt, az OTC derivatíva piacok reformját, valamint a különböző típusú intézményi befektetőkre vonatkozó szabályozási és számviteli kereteket. A banki számviteli szabályok, a rendszerszempontról fontos globális pénzügyi intézményeket (G-SIFIs) érintő előírások, illetve az árnyék bankrendszer megfigyelésére és szabályozására vonatkozó javaslatok - bár még csak a szabályalkotás fázisában vannak - ugyancsak hatással lesznek a hosszú lejáratú finanszírozásra. Az FSB feltörekvő piac- és fejlődő gazdaságokat érintő következtetése, hogy a hazai nem bank pénzügyi intézmények és a tőkepiacok fejlesztése hosszú távú folyamat, amely pontos tervezést és elkötelezettséget, valamint alkalmas prioritási sorrend felállítást és szakaszolást kíván. A tőkepiaci fejlesztés számos fontos elemet feltételez, így: a jogi és szabályozási keretek kialakítását; a rövid lejáratú pénzpiacok, állampapírpiacok és az árfolyam kockázat fedezeti instrumentumok fejlesztését; a hazai befektetői bázis szélesítését; illetve a hazai devizában denominált vállalati kötvénypiac támogatását.

A Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság (BCBS³) első negyedéves konzultációs anyagai közül a likviditásra vonatkozóan kívül **„A nagykockázat mérésének és ellenőrzésének a felügyeleti keretei”** érdemel külön említést. A szabályozás az 1991-ben megjelent hasonló című útmutató helyébe lép, de a hitelkockázatokon túlmutatva, általában a nagykockázat vállalással foglalkozik. A nagykockázati szabályozás célja, hogy az egy adóssal szemben vállalható összes kockázat korlátozásával megakadályozza, hogy egyetlen ügyfél csődje megrendítse egy bank helyzetét. A válság tanulságait levonva a BCBS a fertőzési kockázatot is mérsékelni kívánja, azaz el akarja kerülni, hogy egy rendszerszempontról fontos pénzügyi intézmény (SIFI) csődje a többi SIFI helyzetével kapcsolatban is kétségeket ébresszen. A konzultációs dokumentum az árnyék bankrendszer megfigyelésére és szabályozására is javaslatokat tesz, különösen azokat a nem bankok által végzett banki tevékenységeket megragadva, amelyek felügyeleti szempontból a leginkább aggályosak. A javasolt új sztenderd a korábbinál konzisztensebb útmutatást ad a bankoknak és a felügyeleteknek az egyetlen ügyféllel szemben vállalt kockázatok mérésére, összeadására és ellenőrzésére.

Az időszak során a BCBS által közreadott további dokumentumok:

- A kockázati adatok hatékony aggregációja és a kockázati jelentések alapelvei,
- A szabályozási konzisztenciát értékelő program – A kockázattal súlyozott eszközök elemzése a piaci kockázat esetében,

¹ Lásd az előző negyedéves jelentésünket

² Financial Stability Board

³ Basel Committee on Banking Supervision

- Konzultációs dokumentum a jelzáloghitel biztosításról (a Joint Forum készítette),
- A nem központi szerződő féllel elszámolt ügyletek letéti (margin) követelményei (második konzultációs dokumentum),
- Felügyeleti útmutató a külföldi devizában denominált tranzakciók kiegyenlítési kockázatának a kezeléséről,
- A Bázel III monitoring eredményei (2012. június 30),
- Konzultációs dokumentum a bankok külső auditjáról,
- Konzultációs dokumentum a vásárolt hitelvédelem költségének a figyelembe vételéről.

II. Európai Unió

II.1 Bankunió

Az Egységes Felügyelet Rendszerrel (SSM⁴) kapcsolatban a Parlament Gazdasági és Monetáris Bizottságában (ECON), illetve a Pénzügyminiszterek Tanácsában (ECOFIN) megszületett megegyezést követően már karácsony előtt megkezdődtek a háromoldalú tárgyalások (trialógus). A hírek szerint a Tanács merevebb álláspontot képvisel az EKB-t egységes felügyeleti hatóságként létrehozó szabály esetében (ahol formálisan nincs szükség a Parlament egyetértésére). Ugyanakkor a Parlament ütőkártyája az Európai Bankhatóságra (EBA⁵) vonatkozó rendelet, ami az együttdöntés hatálya alá tartozik.

Az SSM kapcsán az EBF az alábbi kulcskérdéseket azonosította:

- (i) Az egységes, valamennyi bank esetében azonos, legjobb minőségű felügyelet igénye. A kétszintű felügyelet kizárása, az EKB által meghatározott felügyeleti módozatok konkretizálása,
- (ii) A nemzeti diszkréciókra vonatkozó EKB döntés,
- (iii) A tőke pufferek és a pótlólagos tőkekövetelmény meghatározásának joga,
- (iv) Ne legyen kétszeres felügyeleti díj,
- (v) Az EKB döntéseivel szemben legyen feljebbviteli fórum,
- (vi) Az EKB-nak szabjanak határidőt a felügyeleti engedélyezésre,

Ezek közül az (v) és a (vi) szerepelnek a trialógus napirendjén, a kétszeres díjra vonatkozóak nem, míg a kétszintű felügyelet és a nemzeti diszkréciók kizárására vonatkozóak részlegesen jelennek meg a terítéken lévő javaslatokban. A Tanács szövegjavaslata pufferek (többlettartalékok) meghatározását érintően megosztaná a jogosultságot az EKB és a nemzeti hatóság között. Ez sérti az egységes szabálykönyvet, ezért az EBF határozottan ellenzi. Az EBF a fenti kérdésekben elfoglalt álláspontját a trialógus résztvevőinek írt levelekben is kifejtette.

Március közepi információk szerint a trialógus központi kérdései az EKB és a nemzeti hatóságok közötti munkamegosztás, az EKB szoros együttműködése az euró övezeten kívüli tagállamokkal, a Felügyeleti Testület elnökének és alelnökének a kinevezése, valamint a Felügyeleti Testület ellenőrző bizottságának (steering committee) a rotációja voltak. Az EBA rendeletet érintően a szavazati változatok, a stressz tesztek gyakorisága, az EBA szerepe a felügyeleti kollégiumokban, illetve az egységes felügyeleti kézikönyv jogi státusza álltak a középpontban. Az ECOFIN áprilisban vagy május 14-én szavaz az SSM-ről, míg a Parlamentben a plenáris szavazást május 21-re tűzték ki.

⁴ Single Supervisory Mechanism

⁵ European Banking Authority

Az előzetes információk szerint mintegy 130 bankcsoport (ezekhez tartozóan kb. 280 önálló jogi személy tartozik az EKB közvetlen felügyelete alá. A jogbiztonság érdekében minden érintett EKB határozatot kap erre vonatkozólag. Az EKB felügyelet bevezetésének tervezett határideje 2014. június 1.

II. 2 Megegyezés a tőkekövetelmény és likviditásszabályozásról – A CRR/CRD4 fejleményei

Az ír elnökség kiemelt prioritásúként kezelte a tőkekövetelmény és likviditásszabályozásra vonatkozó tárgyalásokat és az első negyedévben le kívánták zárni az egyeztetéseket. Törekvésük sikerrel járt, március végén a tagországok megegyezésre jutottak a CRR/CRD4 szövegében. A megegyezés az Európai Bankföderáció által kiemelten kezelt kérdésekben az alábbiakat tartalmazza:

A nemzeti hatóságoknak mozgásteret nyújtó *rugalmassági csomag* fő elemei:

- A rendszerkockázati puffereket (többlettartalékokat) a hatóságok 3 kategóriában írhatnak majd elő:
 - A rendszerszempontról fontos globális intézményekre (G-SIFI) alkalmazandó puffer: Ez hasonlatos a Bázeli Bizottság által meghatározotthoz, mind a definíciót, mind a kritériumokat, mind a mértéket (1%-3,5%) illetően. Ugyanakkor a nemzeti hatóságok bizonyos esetekben felemelhetik az egyes intézményekre vonatkozó (fentebb említett) szinteket.
 - Egyéb SIFI (O-SIFI) puffer: A kritérium összhangban áll a Bázeli Bizottságéval, a mértéke maximum 2% lehet. Ha az O-SIFI egy G-SIFI, vagy egy O-SIFI csoport leányvállalata, akkor a felső limit az 1% és a csoportszinten alkalmazandó érték közül a magasabb. (Ez a két puffer 2016-tól fokozatosan kerül bevezetésre.)
 - Rendszerkockázati puffer (SRB⁶): A nem ciklikus és makro-prudenciális kockázatot hivatott csökkenteni a pénzügyi szektorban, vagy annak egy vagy több szegmensében. A puffer meghatározásáért felelős hatóságot a tagállamok jelölik ki. A felelős hatóság 3%-ig írhat elő ilyen puffert, azzal a megkötéssel, hogy azt be kell jelenteni és meg kell indokolni az EU hatóságoknak. 3-5% közötti SRB puffernél ki kell kérni az Európai Bizottság véleményét. Ezt a puffert hozzá kell adni a G-SIFI és/vagy O-SIFI pufferhez, ha az SRB csak a belföldi kitétségekre vonatkozik. (Ez a puffer a CRR/CRD4 hatályba lépésével egyidejűleg kerül bevezetésre.)
- A makro-prudenciális felügyeleti csomag: A puffereken túl a felelős hatóságok nemzeti szinten bevezetett makro-prudenciális intézkedéseket hozhatnak a rendszer- és makro-prudenciális kockázatok kezelésére, beleértve az olyan érzékeny területeket, mint a saját tőke szintje, vagy a kereskedelmi és lakóingatlanokkal fedezett követelések tőkemegőrzési puffere, vagy kockázati súlya. A Tanács fenntartja a jogot, hogy a Bizottság - az EBA-val és az ESRB⁷-vel egyeztetett - javaslatára elutasíthatja a nemzeti intézkedést.

Kisebbségi érdekeltségek: Előnyös kompromisszum, a kisebbségi érdekeltségek konszolidált csoportszinten beszámíthatók lesznek.

KKV hitelezés: Előnyös kompromisszum, bevezetik a KKV hitelezést támogató tényezőt (0,7619), és az 1 millió eurós kitétségi korlát 1,5 millió euróra emelkedik. Az intézkedést három év elteltével felülvizsgálják.

Hitelérték kiiqazítás (CVA⁸): Előnyös kompromisszum, a csoporton belüli tranzakciók, a a szuverénnel, a központi kormányzatokkal, a nemzetközi szervezetekkel, a nyugdíjalapokkal valamint a nem pénzügyi vállalkozásokkal szembeni kitétségek mentesülnek a követelmény alól.

Halasztott adóeszközök: Nem teljesen kielégítő kompromisszum, a halasztott adóeszközöket akkor lehet figyelembe venni, ha a nemzeti szabályozás a felhasználást veszteség, inszolvenca és

⁶ Systemic Risk Buffer

⁷ European Systemic Risk Board: Európai Rendszerkockázati Tanács

⁸ Credit Valuation Adjustment

felszámolás esetén egyaránt lehetővé teszi.. Az EBF szerint a felszámolás szerepeltetése önmagában is elégséges volna a beszámításhoz.

Likviditási követelmények: A BCBS dokumentummal összhangban lévő, alapjában előnyös, de ellentmondásos kompromisszum, főként a pénzbeáramlásokra alkalmazott plafon, valamint a lakossági és KKV betétekre előírt 1 millió eurós korlát tekintetében.

A rövidtávú likviditási mutatót 2015 és 2018 között fokozatosan vezetik be, a Bizottság által készített delegált törvény formájában. Az LCR teljes bevezetéséig a tagállamok fenntarthatnak és alkalmazhatnak likviditási előírásokat.

Prudenciális szűrők: Előnyös kompromisszum, a jelenleg alkalmazott prudenciális szűrők megmaradnak.

Kereskedelemfinanszírozás: Lényegében előnyös kompromisszum, a kereskedelem-finanszírozás, és az export hitel kedvező figyelembe vétele a tőkekövetelmény, az áttételi ráta és a likviditás meghatározásakor.

Bázel I korlát: Kedvezőtlen megoldás, a Bázel I korlátot továbbra is fenntartják. A nemzeti hatóságok felmentést adhatnak a korlát alkalmazása alól.

A tőkéből való levonások (szoftverek kezelése): Kedvezőtlen megoldás, a szoftvereket le kell vonni a tőkéből. Az EBF a bevezetési időszakban további lobbizik a más joghatóságokkal versenysemleges megoldás érdekében.

Nem teljesítéskori veszteség (LGD) plafon: Kedvezőtlen megoldás, a nemzeti hatóságoknak lehetőségük lesz az LGD plafon (jelenleg lakóingatlan 10%, kereskedelmi ingatlan 15%) megemelésére. Ez a kérdés összefügg a makro-prudenciális felügyeleti csomaggal.

A központi kormányzatokkal, központi bankokkal szembeni más tagállam devizájában fennálló követelések súlyozása: Előnyös kompromisszum, 2017-ig a saját devizában fennálló követeléssel azonos súlyozást lehet alkalmazni, azt követően fokozatosan kell alkalmazni a magasabb súlyokat.

A tárgyalások során kiemelt politikai kérdés volt, s a közfigyelem fókuszába került a vezetők javaldalmazásának a kérdése. végül abban állapodtak meg, hogy a felsővezetők állandó és változó jövedelmének az aránya legfeljebb 1:1 lehet. Ezt az arányt a részvényesek (50%-os határozatképességi küszöb esetén a jelenlévő szavazatok 66%-ával, ha nincs küszöb vagy a jelenlevők száma nem éri el a küszöböt a jelenlévő szavazatok 75%-ával) 1:2-re emelhetik. Ha a változó jövedelmek aránya 1-nél nagyobb, úgy a bonusz kifizetésének legalább negyedét legalább 5 évvel késleltetni kell. (Ez a késleltetés a diszkont figyelembe vételével nominálisan jóval megemelheti az 1:2 arányt.) A Bizottság két év múlva vizsgálni fogja a korlátozás hatását.

Transzparencia A bankoknak országanként nyilvánosságra kell hozni profitjukat, a fizetett adót és a kapott támogatást, valamint forgalmukat és az alkalmazottaik létszámát. 2014-től ezeket az adatokat jelenteniük kell a Bizottságnak, míg 2015-től nyilvánosságra is kell hozniuk.

Bevezetés Az Európai Parlament április 16-i ülésnapján elfogadta CRR/CRD4 szövegét, így az európai bankok működési feltételeit alapvetően meghatározó szabályozás minden valószínűség szerint 2014. január 1-től hatályba lép.

II.3 Válságkezelési direktíva (BRRD⁹)

A helyreállítási és válságrendezési irányelvet érintően az Európai Parlament több mint 1600 módosítási javaslatot nyújtott be az ECON-nak. Az EBF 54 javaslatából 46 részben vagy egészben szerepel a módosítók között. Közülük jó támogatottságot élveznek az alábbiak:

- A helyreállítási és válságrendezési tervek (RRPs¹⁰) titkosságának a megerősítése.
- A megelőzési, korai beavatkozási és válságrendezési eszközöknek világosan definiálnak és arányosnak kell lenniük.
- A korai beavatkozási eszközök használata és a helyreállítási szakasz ne legyen nyilvános.

⁹ Bank Recovery and Resolution Directive

¹⁰ Recovery and Resolution Plans

- A speciális menedzser (hasonló a felügyeleti biztoshoz) bevonására (csak) a válságrendezési szakaszban kerüljön sor.
- A bail-in eszköz a helyreállítási szakaszban csak végső esetben legyen használható.

Korlátozott a támogatottsága a következőknek:

- A helyreállítási kollégiumokban részt vevő hatóságok számát tagállamonként egyre kell korlátozni, és biztosítani kell harmadik országok hatóságainak a részvételét.
- A helyreállítási terveket csak csoportszinten kelljen készíteni.
- Az egészséges (jól működő) pénzügyi intézmények szerkezetébe vagy működésébe a felügyeltek csak korlátozott mértékben avatkozhatnak be.

A bail-in eszköz alkalmazására és a válságrendezés finanszírozására vonatkozó álláspontok egymásnak ellentmondóak, a képviselők számos egymással ellentétes módosító javaslatot nyújtottak be.

Az Európai Tanácsban folyó munkamegbeszélések előkészítésére az ír elnökség több vitaanyagot készített. Ezek a korai beavatkozással, a speciális menedzser kirendelésével, az anya-fogadó (home-host) kérdéskörökkel, az arányos alkalmazással, a bail-in eszköz használatával, valamint a válságrendezés pénzügyi hátterének a biztosításával foglalkoztak.

A második kompromisszumos szövegjavaslat januárban jelent meg. Az érdekeltek között a legnagyobb vita a bail-in instrumentumokat illetően, a az anya-fogadó (home-host) szerepeket érintően, illetve a célzott vagy az átfogó megközelítés kérdésében van.

Az ütemterv szerint az ECOFIN-ban és az az ECON-ban történő elfogadást követően a BRRD-ről a Parlament plenáris szavazására június 10-én kerülhet sor. A direktíva szoros kapcsolatban van a Bankunióra vonatkozó kezdeményezéssel, illetve a betétvédelmi direktívával.

A betétvédelmi direktíva (DGS¹¹) tárgyalását befagyasztották, amikor a parlamenti képviselők 2012 februárjában a második olvasatban való tárgyalás mellett döntöttek. A Parlament által javasolt szöveg az eddigieknél nagyobb védelmet adna a betéteseknek, és magasabb díjfizetést követelne a kockázatosabb bankoktól (akár az átlagos 2,5-szörösét). Ugyanakkor a tagállamok szerint a fizetett díjnak a betétek összegétől kell függnie. Vita van a betétállomány lefedettségi szintjét érintően is (Parlament: 1,5%, tagállamok: 0,5%).

2.4 Az európai bankszektor szerkezeti átalakítására vonatkozó javaslatok

2.4.1 A magas szintű szakértői csoport (HLEG¹²) javaslatát érintő fejlemények

A korábbi tervek szerint a Biztosok Kollégiuma karácsony előtt, vagy 2013 elején döntött volna arról, hogy a továbbiakban miként kezeljék a Liikanen finn jegybankelnök vezette magas szintű szakértői csoport javaslatait, de ezt az eseményt elhalasztották. Ehelyett a DG MARKT-on belül egy új egységet alakítottak, amely a jelentéssel foglalkozik és hatásvizsgálatot végez. A Tanács Pénzügyi Szolgáltatások Bizottsága megtárgyalta a HLWG jelentését, s az ECOFIN is tájékoztatást kapott annak tartalmáról. A téma nem szerepel az ír elnökség prioritásai között.

2.4.2 EBF álláspont

Az EBF a HLEG 5 javaslata¹³ közül a kereskedési tevékenység bizonyos összeghatár feletti kötelező leválasztására összpontosít. A lobbitevékenységhez készítettek egy kulcsinformációkat tartalmazó

¹¹ Deposit Guarantee Schemes Directive

¹² High Level Expert Group

dokumentumot (KID¹⁴), melynek tartalmát megismertetik az illetékesekkel (EU parlamenti képviselők, pénzügyi attasék). Az EBF együttműködést keres más érdekvédelmi szervezetekkel, hogy közösen hívják fel a figyelmet a kötelező leválasztás hitelezésre és gazdasági növekedésre gyakorolt negatív hatására.

Németországban a különböző banki szövetségek az ipari és a kereskedelmi érdekvédelmi szervezetekkel közös nyilatkozatot tettek az univerzális bankrendszer védelmében.

Az EBF kulcsjavaslatai:

- A nagykockázatú kereskedési tevékenységet (az ügyfelekhez nem kapcsolódó saját számlás kereskedést) ne a kötelező leválasztás előírásával, hanem más eszközzel szabályozzák.
- Az a javaslat, hogy meg kell erősíteni a helyreállítási és válságrendezési tervek használatát jobban illik a szabályozási fősodorba és sokkal kisebb káros hatással jár. E tekintetben a legfontosabb a BRRD mielőbbi elfogadása, amely teljes körűen megerősíti az európai válságkezelési kereteket. A kereskedési tevékenység leválasztása az RRP-től függ, csak végső intézkedés lehet és nem szükséges alkalmazni a működő bank esetében.
- A nagykockázatú kereskedési tevékenység hatékony felügyelete ugyancsak alapvető. Az Egységes Felügyeleti Rendszer (SSM) a három európai felügyeleti hatósággal és a Rendszerkockázati Tanáccsal kiegészítve számottevő módon megerősíti az európai bankok mikro- és makro-prudenciális felügyeletét.
- A HLEG azon javaslatával, hogy nem kockázati alapú tőketartalékokat rendeljenek a kereskedési tevékenységhez, meg kell várni a kereskedési könyvi szabályozás felülvizsgálatának a befejezését, tekintetbe véve, hogy a CRR/CRD4 már többféle többlettartalékokat (puffert) tartalmaz.
- Mint minden szabályozásnál szükséges a hatásvizsgálat. A HLEG nem foglalkozott a kötelező leválasztás potenciális gazdasági hatásaival, különösen az ügyfeleket terhelő magasabb költségekkel.

II.4.3 Az ECON saját jelentése az EU bankrendszer szerkezetét érintően

A HLEG javaslatai kapcsán az Európai Parlament Gazdasági és Monetáris Bizottsága (ECON) saját kezdeményezésű jelentést készített az európai bankszektor szerkezeti reformjáról. A jelentéstevő támogatja a kereskedési tevékenység kötelező leválasztását, azon banki tevékenységek hatékony és transzparens körülhatárolását (ringe fence), amelyek létfontosságúak a reálgazdaság számára, azaz a hitelezéshez, a betétekhez, illetve a fizetési rendszerekhez kapcsolódnak. A kereskedési tevékenység nem részesülhet (húzhat hasznot) a betétbiztosítás, az adófizetői pénzből való kimentés implicit garanciájából. A leválasztás külön jogi személyiséget és külön finanszírozást kell jelentsen, és nem lehet jogi alapja a likviditás csoporton belüli átadásának. A leválasztott egységekre külön tőke, áttételi ráta és likviditási előírásokat kell alkalmazni, s külön mérleget kell készíteni. A szétválasztott egységek között legalább olyan szigorú nagykockázati korlátokat kell alkalmazni, mint a harmadik személlyel szembeni kitettségeknél. A körülhatárolt banknak elégséges tőkével kell rendelkeznie ahhoz, hogy még csőd esetén is ki tudja fizetni a betéteseket, míg a kereskedési tevékenységet folytató részre magasabb tőkekövetelményt kell előírni. A jelentéstevő teljes mértékben támogatja a HLEG vállalatirányításra vonatkozó javaslatait, s további szankcionálási lehetőségeket, illetve

¹³A javaslatok szerint:

1. Bizonyos összeghatár fölött kötelezően le kell választani a saját tulajdonú eszközökkel való kereskedést és az egyéb kereskedési tevékenységeket.
2. A helyreállítási és válságrendezési tervekben (RRPs¹³) lefektetett feltételek alapján további tevékenységek leválasztása.
3. A bail-in (bizonyos források veszteségrendezésbe való bevonása) célzott használata.
4. A kereskedési eszközök és az ingatlanhitelek tőkekövetelményének a felülvizsgálata
5. A vállalatirányítás javítása.

¹⁴ Key Information Document

javadalmazási korlátozásokat írna elő. A verseny élénkítése érdekében az eddiginél színesebb bankmodelleket tartana kívánatosnak, intézkedéseket hozna a bankváltás megkönnyítésére, s csökkentené a belépési korlátokat.

Látható, hogy a formálódó parlamenti álláspont ellentétes az EBF pozíciójával, amely egy újabb kötelező szabály megalkotása előtt megvárná a folyamatban lévő szabályozási munkálatok beérését. Az EBF lobbi tevékenysége során azt tapasztalta, hogy a parlamenti képviselők erős fenntartásokat fogalmaztak meg a kereskedelmi tevékenység kerettámogatását, a "túl nagy, hogy veszni hagyjuk" problémát, az adófizetői pénzek kimentésre való felhasználását, a bankok fenntarthatatlan kockázati kultúráját, illetve a verseny hiányát érintően.

II.5 Európai bizottsági jelentés a pénzügyi konglomerátum direktíváról (FICOD¹⁵)

Januárban az Európai Bizottság jelentést tett közzé, amely bemutatja, hogy a Bizottság miként jár majd el a pénzügyi konglomerátum direktíva felülvizsgálata során.

- Néhány fontos kérdést más szabályozás keretében oldanak/oldottak meg (pl. a rendszerszempontról fontos csoportok kezelése, helyreállítási és válságrendezési eszközök).
- Mivel a pénzügyi konglomerátum direktíva jórészt kiegészítő jellegű, a FICOD módosításával megvárják a vonatkozó ágazati (hitelintézeti, befektetési vállalkozásokra vonatkozó, illetve biztosítási) szabályozás felülvizsgálatát, s így alapvetően kiváráó álláspontra helyezkednek.
- Mindemellett kijelölték azokat a területeket (a nem szabályozott egységek bevonása, a pénzügyi konglomerátumokat meghatározó küszöb értékek felülvizsgálata, a pénzügyi konglomerátumokat tulajdonló ipari csoportok kezelése, a megfelelő jelentési és nyilvánosságra hozatali kötelezettségek bevezetése, a vállalatirányítási követelmények kiterjesztése a pénzügyi konglomerátumok központjaira, az EU szintű érvényesíthetőség kereteinek a megteremtése, és kötelező stressz tesztek bevezetése a pénzügyi konglomerátumokat jellemző speciális kockázatok megragadására), amelyeket érintően az érvényes szabályozás javításra szorul.

II.6 A hitelminősítő ügynökségekről (HMÜ-k) szóló 1060/2009/EK rendelet módosítása

Januárban, a háromoldalú megegyezést követően az Európai Parlament megszavazta a hitelminősítő ügynökségekről szóló rendelet módosítását, amely várhatóan 2013 nyarán lép hatályba. Ezt követően az ESMA¹⁶-n a sor hogy létrehozza az európai hitelminősítési platformot annak érdekében, hogy ez Európában regisztrált hitelminősítési ügynökségek egy-egy gazdálkodó szervezetre, vagy instrumentumra vonatkozó minősítései könnyen összehasonlíthatók legyenek. Ezen túl szabályozói technikai sztenderdet (RTS¹⁷) kell kidolgoznia a hitelminősítések tartalmára vonatkozóan, és létre kell hoznia egy weblapot, melyen a strukturált pénzügyi instrumentumokra vonatkozó információkat közli. Az Európai Bizottságnak 2016. július 1-ig kell jelentést készítenie a hitelminősítési piacról, s ha szükséges további szabályozási javaslatot tennie.

III. Európai Bankhatóság (EBA)

III.1 A CRR/CRD4-hez kapcsolódó sztenderd-alkotási és egyéb tevékenységek

¹⁵ Financial Conglomerates Directive

¹⁶ European Securities and Markets Authority: Európai Értékpapírpiazi Hatóság

¹⁷ Regulatory Technical Standard

III.1.1 A jelentési kötelezettségekkel kapcsolatos végrehajtási technikai sztenderdek (ITS¹⁸) és adatpont modellek

Március közepén az EBA - a szektor kérésének megfelelően - közzétette **a jelentési kötelezettségek (COREP, FINREP) - a CRR/CRD4 rendelkezésre álló változata alapján - aktualizált, de még nem végleges verzióját**. Az EBA a nem végleges ITS közreadásával az intézmények felkészülését kívánta segíteni, miközben hangsúlyozta, hogy a táblázatok, a kitöltési utasítások és az adatpont modellek a tőkekövetelmény szabályozás elfogadásáig nem tekinthetők befejezetteknek. A végleges változat a CRR/CRD4 elfogadását követően jelenik meg az *EU Official Journal*-ban és az előírásokat a mostani várakozások szerint a 2014 első negyedévi jelentéseknél kell majd alkalmazni. Az aktualizált csomag a felügyeleti jelentési kötelezettségekre vonatkozó táblázatokat és kitöltési utasításokat, az értékelési szabályokat, az adatpont modelleket, valamint a gyakori kérdéseket és válaszokat tartalmazza.

Az általános jelentési kötelezettségekre vonatkozó előírásokon túl a tervezett ITS-ek alapján az EBA elkészítette **az áttételi rátára, illetve a likviditási mutatókra** (likviditás lefedettségi hányados (LCR) és nettó stabil finanszírozási hányados (NSFR)) **vonatkozó adatpont modellek** tervezetét, amelyek végső változata szintén a CRR/CRD4 függvénye. Mivel az alapul szolgáló jelentési sztenderdekre vonatkozóan 2012-ben már az EBA lefolytatta a szükséges konzultációt az adatpont modellekről nem nyitottak formális konzultációs fordulót, de 2013. május 13-ig várják a megjegyzéseket.

A beszámolási kötelezettségeket érintően március végén az EBA két további konzultációt kezdett a FINREP-et kiegészítő, a későbbiekben annak részét képező jelentésekkel kapcsolatban. A **nem tehermentes eszközökre¹⁹** vonatkozó jelentési ITS célja, hogy biztosítsa a felügyeleti hatóságok megfelelő informálását az egyes intézmények eszközeinek a (zálogjogi, óvadéki, repo stb.) terheltségére/kötelezettség vállalására vonatkozóan. A másik felügyeleti jelentés a **(végrehajtási felmondási) jog gyakorlásától való tartózkodásra és a késedelmes, nem fizető kitétségekre²⁰** vonatkozik. A kapcsolódó definíciók és táblázatok bevezetésüket követően lehetővé teszik, hogy az európai felügyeleti hatóságok

- egységesen értékeljék a hátralékos tranzakciókat, azok eszközminőségre és veszteség felismerésre gyakorolt hatását,
- felmérjék az eszköz minőség romlás mértékét,
- és az eszközminőség intézmények közötti, az eddiginél konzisztensebb és homogénebb összehasonlítását.

A konzultációs időszak mindkét ITS esetében 2013. június 24-ig tart és a közös nyilvános meghallgatásra május 27-én kerül sor. Természetesen ezek az ITS-ek is csak a CRR/CRD4 elfogadását követően válhatnak véglegessé.

III.1.2 EBA vitaanyagok a likviditással kapcsolatban

Február 21-én az EBA két vitaanyagot adott közre a rövid távú likviditási mutatóhoz, a likviditási fedezeti rátához (LCR²¹) kapcsolódóan. Az egyik a likvid és különlegesen likvid (és kiváló minőségű) eszközök beazonosításához és rangsorolásához, a különböző eszközcsoportok relatív likviditásának a meghatározásához szolgál alapul. A másik vitaanyag a CRR-ben előírtaknak megfelelően a nagyobb kiáramlási jellemzőkkel rendelkező lakossági (retail) betétek, beazonosításával, illetve a kapcsolódó kiáramlási ráták számításával foglalkozik, azzal végső a céllal, hogy a kiáramlási mutatók az egyes intézményekre vonatkozóan konzisztensek és összehasonlíthatók legyenek.

¹⁸ Implementing Technical Standard

¹⁹ encumbered asset, asset encumbrance

²⁰ supervisory reporting for forbearance and non-performing exposures

²¹ Liquidity Coverage Ratio

Az **EBF véleménye** szerint a likvid eszközök meghatározásánál az Európai Központi Bank monetáris politikai instrumentumokra és eljárásokra vonatkozó útmutatójára célszerű támaszkodni. A kiáramlási mutatókat illetően a Bázeli III egyezményhez kell ragaszkodni, s versenysemlegességi szempontból nem indokolt magasabb értékek alkalmazása.

III.1.3 Konzultáció a hitel-, a piaci és a működési kockázatok mérésére szolgáló belső modellek kiterjesztésének illetve módosításának a lényegességének az értékeléséről

Az intézményeknek engedélyt kell kérniük, ha a különböző kockázatok mérésére szolgáló modelleket jelentős mértékben változtatni kívánják, vagy ki akarják terjeszteni azok alkalmazási körét. A témakörben készített szabályozói technikai sztenderd a lényegesség (materiality) értékeléséhez ad szempontokat, hogy biztosítsa az értékelés harmonizálását, illetve azt, hogy a felügyeleti hatóságok által jóváhagyott modellek megfeleljenek a szabályozói követelményeknek.

III.1.4 Jelentés a Bázeli III szabályozás monitoringjáról.

Az EBA márciusban publikálta – immár félévente szokásos jelentését – a Bázeli III szabályozás monitoringjáról. (A számítás teljes körű bevezetést és statikus mérlegeket feltételez.) Az eredmények szerint az első csoportba tartozó 44 nagybank CET1tőkemegfelelési mutatója a szabályozás bevezetésével a jelenlegi 11,1%-ról átlagosan 7,8%-ra csökkenne. A csoportnak az előírt tőkeszinthez 3,7 milliárd euró, a célszinthez 112,4 milliárd euró többlettőkére van szüksége, ami 86,2 milliárd euróval kisebb, mint a 2011. decemberi adatok alapján számított igény. Ez a csökkenés elsődlegesen a tőke növekedéséből, nem pedig a kockázattal súlyozott eszközök zsugorodásából származik. (A jelentés a likviditás szabályozás folyamatban lévő módosulása miatt az LCR-re vonatkozóan nem tartalmaz számításokat.)

III.1.5 Közberső jelentés a kockázattal súlyozott eszköz (RWA) számítás konzisztenciájáról

A 2011-es stressz tesztet és feltőkésítést követően az EBA figyelme a kockázattal súlyozott eszközök felé fordult. Jelentésében azt vizsgálja, hogy vannak-e jelentős különbségek az egyes bankok kockázattal súlyozott eszköz számításában, s ha igen mik a különbségek okai, illetve, hogy a különbségeket a fundamentumok, vagy az eltérő banki és felügyeleti gyakorlatok magyarázzák. Az EBA leszögezi, hogy a kockázati paraméterek különbsége nem feltétlenül az inkonzisztencia jele, az származhat például a piacok, a kockázati étvágy, illetve az ügyfélválasztás különbségeiből. Ugyanakkor a bankok közti nagymértékű eltérések arra utalnak, hogy szükséges a paraméterek becsülésére használt módszerek vizsgálata, elemzése.

III.2 A helyreállítási és válságrendezési direktívával (BRRD) kapcsolatos EBA munkálatok

Januárban az EBA **formális ajánlást** adott ki arra, hogy a határon átnyúló nagy európai bankok 2013 végéig készítsenek **csoport szintű helyreállítási tervet**. A terveket a Pénzügyi Stabilitási Tanács 2011 októberi válságrendezési alapidokumentumával, illetve az EBA 2012. májusában publikált vitaanyagával összhangban kell elkészíteni, és a csoport felügyeletéért felelős hatóságnak kell benyújtani. A helyreállítási terveket a felügyeleti kollégiumok megvitatják. A kijelölt 39 bankcsoport anyafelügyeletének március 23-ig kellett visszajelzést adnia az EBA-nak, hogy a csoport megfelel-e/meg szándékozik-e felelni az ajánlásnak.

Márciusban az EBA június 11-i határidővel konzultációt kezdett **a helyreállítási tervekhez vonatkozó szabályozói technikai sztenderdről**. Ezzel az Európai Bankhatóság megkezdte a BRRD bevezetésének az előkészítését. Ez az RTS is része lesz az egységes európai szabálykönyvnek (Single Rulebook). Az RTS célja a pénzügyi stabilitás megerősítése és a bankcsődök valószínűségének a minimalizálása. Az

egyedi és csoport szinten is elkészítendő helyreállítási terveknek a következő 5 kulcsfejezetet kell tartalmazniuk:

- a helyreállítási terv összefoglalása
- a vállalatirányításra vonatkozó részletek, beleértve azokat a feltételeket és eljárásokat, amelyek biztosítják a helyreállítási opció megfelelő időben történő alkalmazását,
- stratégiai elemzés, az intézmény alapvető üzletágainak és kritikus tevékenységeinek a bemutatása a pénzügyi stressz scenáriókra adott különböző helyreállítási opciókkal,
- kommunikációs terv, amely tartalmazza a külső és belső kommunikációs megoldásokat,
- a már megtett és a megteendő előkészítő intézkedések, amelyek javíthatják a terv megvalósítását és hatékonyságát.

(Ez a tartalom megfelel annak, melyet az EBA januárban javasolt a csoport szinten készítendő helyreállítási tervekhez.) A javasolt RTS tartalma természetesen változhat az elfogadás előtt álló BRRD-nek megfelelően.

III.3 Az EBA kockázat értékelési tevékenysége

Az EBA az öt létrehozó rendeletnek megfelelően félévente elvégzi az európai bankrendszer **kockázati értékelését**. Januári értékelésében az EBA a piaci bizalom némi javulását látja a 2012. júliusi jelentéshez képest, mind a részvényesek, mind a kötvénytulajdonosok oldaláról. Ugyanakkor ezek a jelek átmenetinek bizonyulhatnak, s a makrogazdasági környezet törékeny marad, különösen az olyan bankrendszerek esetében, ahol az ország maga túladósodott. Így a növekvő hitelezési kockázat és az alacsony jövedelmezőség továbbra is komoly probléma marad, amelyet tovább mélyít a romló eszközminőség miatti céltartalékolás.

A kockázati étvágy változik, s az üzleti modelleket hozzáigazítják a szabályozási és a piaci körülményekhez, bár az áttételi ráta csökkenése lassúbb, mint a világ többi részén, hiszen az eszközök eddig is jobban kapcsolódtak a reálgazdasághoz. Az EU bankok jelentősen megerősítették tőkehelyzetüket, de a jövőbeni hitelezési veszteségek tőkére gyakorolt hatása változatlanul aggodalmat kelt. A kialakuló új bankszabályozás egy biztonságosabb bankszektor kereteit teremtheti meg. A válság jelentős hatással volt a határon átnyúló banktevékenységre, a páneurópai fragmentáció, a nemzeti keretek közé való visszalépés piaci hatékonytalanságot okoz, s erodálja az egységes belső piacot.

III.4 Jelentés a fogyasztási piac trendjeiről

Az EBA fogyasztóvédelmi funkciójából adódóan évente kiad egy jelentést, amely a fogyasztó védelemmel, illetve a pénzügyi innovációkkal kapcsolatos főbb tendenciákat tárgyalja. A jelentés első része az EBA és más európai intézmények, illetve a tagállamok bankszektorban jellemző fogyasztó védelmi tevékenységét mutatja be a nemzeti hatóságok körében végzett felmérés alapján. A második rész a 2012 második negyedében végzett kutatás figyelembe vételével aktualizálja a legfontosabb fogyasztó védelmi témaköröket, nevezetesen:

- Eladósodás és felelős hitelezés;
- Az alkalmazott díjak szintje és átláthatósága;
- A pénzügyi termékek hibás eladásának az elterjedtsége (scope), (a hibás eladások az intézményekre nehezedő értékesítési kényszer, illetve a fogyasztót érintő, a termék megfelelőségének a megértésére vonatkozó folyamatos kihívás kombinációjának a következményei);
- Bizonyos termékekkel kapcsolatos speciális témák – nevezetesen a devizahitelek, fizetési biztosítások a komplex termékek;
- A banki szolgáltatásokhoz használt új technikai megoldások biztonságossága;
- A likviditásteremtés születőben lévő, új formái.

A fenti problémák némelyikének a kezelésére néhány tagállam pótlólagos követelményeket, illetve új sztenderdeket vezetett be, az EBA pedig a felelős hitelezés, illetve a fizetési nehézségekkel küzdő adósok kezelése jó gyakorlatának a kimunkálásán dolgozik.

III.5 Az EBA és az ESMA közös akciója az Euribor és a benchmark készítés megerősítésére

Az EBA és az ESMA január elején publikálta annak a közös munkának az eredményét, amely egyrészt az Euribor, másrészt általában a benchmark alkotási folyamat javítását, megerősítését célozta. A hatóságok tevékenysége az alábbiakra terjedt ki:

- Áttekintették az Euribor megállapításának a folyamatát és adminisztrációját és javaslatokat tettek az Euribort jegyző testületnek (Euribor-EBF) a kamatláb meghatározás folyamatának és átláthatóságának a javítására.
- Az EBA javaslatokat tett a nemzeti hatóságoknak az Euribor panelben szereplő bankok ellenőrzésére,
- Közös konzultációt folytattak a benchmark állítási folyamat alapelveiről, kereteiről, a folyamat szereplőinek a tevékenységéről.

Az Euribor-EBF elkötelezett az Euribor adminisztrációjának és ellenőrzésének a javítása mellett. A Bizottság megfontolja, hogy kötelezővé teszi a bankoknak a kamatjegyzésben való részvételt. Ezt az Euribor-EBF egy ésszerű elővigyázatossági lépésnek tartaná, amelyet nem lehet kifogásolni.

A fentebb tárgyaltakon túl az EBA a tőzsdei kereskedésű alapok kockázatkezelésének a jó gyakorlatáról is anyagot készített, amely jogilag a vélemény kategóriába tartozik, így nem bír kötelező érvénnyel a tagállamok számára.

IV. Európai Bankföderáció - EBIC²² - IBFed²³

IV.1 EBF levél a parlamenti jelentéstevőnek a BRRD kapcsán

A levélben az EBF leszögezi, hogy a BRRD növeli a stabilitást, csökkenti a pénzügyi szektor kormányzati függőségét és elősegíti a belső piac fejlődését. Az Egységes Felügyeleti Rendszer sikere is nagymértékben függ attól, hogy a BRRD-t illetően hogyan működik majd a határon átnyúló együttműködés, hiszen ez teszi lehetővé a továbblépést az SSM felé.

Az EBF egyetért azzal, hogy a korai beavatkozási fázisban ne nevezzenek ki speciális menedzsment nevezzenek ki. A kirendelés azt jelezné a piacnak, hogy az intézmény a válságrendezés felé halad, s tovább rontaná a pénzügyi helyzetet.

Az RRP hiányosságai nem adnak alapot a felügyeletnek, hogy megköveteljék az üzleti stratégia megváltoztatását.

A bankoknak jogot kell kapniuk a hatósági döntések (bíráskodás előtti) megkérdőjelezésére.

Az RRP-ket csoport szinten kell készíteni, de biztosítani kell az egyedi RRP készítés lehetőségét (a menedzsment szándéka és a felügyelet egyetértése alapján).

Az RRP-k üzletileg nagyon érzékenyek, ezért szigorú titkossági követelményeket kell érvényesíteni.

A Parlament ne szűkítse a BRRD alkalmazási körét a rendszerkockázatot hordozó bankokra.. Ugyanakkor meg kell engedni a testre szabott arányos alkalmazást a méret a tevékenység és a komplexitás figyelembe vételével.

A bail-in hatókörét nem szabad kiterjeszteni a működő intézményekre. A szenior (főlérendelt) kötelezettségek bevonása az adósságrendezésbe végső lehetőség, arra a helyreállítási fázisban nem, csak válságrendezéskor kerülhet sor.

²² European Banking Industry Committee: Az európai pénzügyi szolgáltatók érdekvédelmi szervezeteinek a közös szövetsége

²³ International Banking Federation: Nemzetközi Bankföderáció, tagjai az USA Bankszövetség, az Ausztrál Bankszövetség, a Kanadai Bankszövetség, a Kínai Bankszövetség, az Európai Bankföderáció, az Indiai Bankszövetség, a Japán Bankszövetség, a Koreai Bankföderáció, az Orosz Bankszövetség és a Dél-Afrikai Bankszövetség

A bail-in instrumentumok arányára vonatkozóan nem kell előírás, nem lehet mindenre egyformán érvényes minimumot meghatározni.

A válságkezelés egyes fázisainak (korai beavatkozás, helyreállítás, válságrendezés) jogilag jól megkülönböztethetőnek/körülhatározottnak kell lenniük. A kiváltó eseményeket (trigger events) az EBF a tőke és likviditási mutatókra, illetve a felügyeleték szubjektív ítéletére szűkítené.

Az EBF a válságrendezés finanszírozásának a harmonizált megoldását támogatja és nincs meggyőződve a nemzeti ex-ante válságrendezési alapok létrehozásának a szükségességéről.

A BRRD-t és a DGSD-t összhangba kell hozni, konzisztenciájukat meg kell teremteni.

Határon átnyúló csoportok esetén szükségszerű a tagországok/ harmadik országok hatóságai közötti együttműködés az egy ország egy hatóság elven. A válságrendezési kollégiumokat az anya országai hatóság vezeti, a fogadó országok hatóságainak folyamatos tájékoztatásával. A BRRD a 27 tagország mindegyikének kijelöli a válságrendezési kereteket. A bankunióban ugyanakkor egyetlen válságrendezési keretrendszert kell majd működtetni.

IV.2 EBF javaslatok az EBA stressz tesztjéhez

A 2013 évi stressz tesztre való felkészülés részeként az Európai Bankföderáció külön munkacsoportot hozott létre, amelynek tagjai a tesztben résztvevő bankok szakértői. A munkacsoport megfogalmazta a stressz tesztrel kapcsolatos legfontosabb elvárásokat és javaslatokat, amelyek kiterjedtek a stressz teszt céljára, hatókörére, a stressz teszt során követendő eljárás rendre, a teszt ütemezésére, valamint az eredmények kommunikációjára. Az EBF vélemény a teszt során alkalmazott feltételezésekre és szcenáriókra, illetve a kiinduló pontként szolgáló szabályozási keretekre is kitér. A szakértők nem tartják szükségesnek az elégséges eredmény (pass mark) alkalmazását, ugyanakkor indokoltnak látják a más stressz tesztekkel való kölcsönhatások tekintetbe vételét.

IV.3 Az EBF válasza a BCBS értékpapírosítás kezelésének a felülvizsgálatára vonatkozó konzultációjára

Az EBF válaszában hangsúlyozza, hogy az értékpapírosítás kereteinek a felülvizsgálata európai nézőpontból a szabályozási reform egyik legérzékenyebb eleme. Megérti a Bázeli Bizottság stabil szabályozási keretek kialakítására irányuló szándékát, de a felülvizsgálatnál az újabb változtatások bevezetése előtt értékelni kellene azokat az eredményeket, amelyeket az európai értékpapírosítás a válság óta elért. Az értékpapírosítás túlságosan magas tőkekövetelménye nem kívánt hatással járna a reálgazdaság finanszírozásában lényeges szerepet betöltő piacokon. A javasolt változtatások és kalibráció nem veszik figyelembe az értékpapírosítás EU-beli jellemzőit, ami súlyos következményekkel járhat a bankok finanszírozási képességére. A javaslat bizonyos instrumentumok esetében megtöbbszörözi a tőkekövetelményt. A hatásvizsgálatok tükrében feltétlenül szükséges a javasolt kalibráció alapos felülvizsgálata, és a módszerek közötti konzisztencia megteremtése. Az EBF alternatív hierarchiát javasol a különböző módszerek prioritását illetően.

IV.4 IBFed válasz az árnyékbanki tevékenységgel kapcsolatos FSB konzultációkban

Az IBFed januárban egyetlen válaszlevélben kommentálta az FSB árnyékbanki tevékenységre vonatkozó dokumentumait. Az IBFed kiemelte, hogy

- Az FSB és az IOSCO árnyékbanki tevékenységgel foglalkozó dokumentumai átfedéseket és inkonzisztenciákat tartalmaznak, amelyeket meg kell szüntetni.
- A javaslatok jelentős hatást gyakorolnak a végfelhasználókra, amelyet előzetesen meg kell becsülni.
- A külső minősítésekre való hivatkozás mesterséges megszüntetése ellentétes ösztönző hatással jár és csökkenti a kockázatérzékenységet.

- A különböző alapok (hedge, magán részvény, pénzüpiaci, hitel) létrehozására irányuló javaslatok többletköltséggel és többletkorlátozásokkal járnak a szóban forgó alapok, a végső felhasználók és különösképpen a nyugdíjalapok és azok kedvezményezettjei számára.
- Az értékpapírosítás előnyeit és a magán tőke fontosságát nem szabad alábecsülni.
- Az értékpapír kölcsönzésnél és a repo-knál alkalmazandó haircut-ok (minimum diszkontok) numerikus korlátjait újra kellene gondolni. A jelentési kötelezettségeket egységesíteni kell a globális konzisztencia biztosításához. A kereskedelmi értéktárak az átláthatóság szempontjából előnyösek, de létrehozásuk költséges és működtetésük komplex felkészültséget igényel.

IV.5 IBFed vélemény a nagykockázatok kezeléséről

A nagykockázatok kezelésére vonatkozóan az IBFed az alábbi kulcsüzeneteket küldte a BCBS-nek:

- A nagykockázatok kezelésére vonatkozó banki gyakorlatok különbözősége indokolt és természetes az eltérő belső folyamatok, üzleti modellek és kockázati étvágy következtében. A készülő szabályozás során a Bázeli Bizottságnak minimalizálnia kell a banki folyamatokra és üzletmenetre gyakorolt hatást, megengedvén a kockázatok mérésére, illetve a szabályozói tőke megállapítására a banki belső modellek használatát.
- A bankok nagykockázati célú belső szabályozása, illetve vállalat irányítási gyakorlata sokkal szigorúbb és hatékonyabb, mint a válság előtti időszakban, s a nagykockázat kezelés alapos validáció tárgyát képezi..
- A bankcsoporton belüli tőke és likviditás áramlás korlátozása jelentős hatást gyakorolhat a bankcsoportok szerkezetére, és a fontos leányvállalatok - esetlegesen szükséges - feltőkésítése kihívást jelenthet.
- Az indirekt ügyfélkapcsolatok megragadásához a Bizottságnak az EU „kölsönös függőségi” (interconnectedness) keretekre vonatkozó tapasztalatait kellene vizsgálnia, az információ lényegességének és hasznosságának a megértéséhez
- A központi szerződő felekkel (CCPs) szembeni nagykockázati limit felállítása ellentétes volna a folyamatban lévő szabályozói reformmal.
- A rendszerszempontról fontos intézményeket érintően nem indokolt szigorúbb korlátozás.

IV.6 IBFed levél az IASB-nek és az FASB-nek a határidők egységesítése érdekében

Az év elején az IBFed levélben kérte a két számviteli (nemzetközi, illetve USA-beli) szabványalkotó testületet, hogy hangolja össze a kétséssé vált kitétségek (impairment exposures) kezelésére vonatkozó útmutató tervezetek válaszadási határidejét (a tartalmi kezelés összehangolása érdekében).

IV.7 Jelentési, közzétételi kötelezettségek

Januárban az EBF levélben kérte az EBA-t, hogy a likviditási mutatóra és az áttételi rátára vonatkozó ITS²⁴-hez hasonlóan a COREP esetében is tegye közzé a jelen helyzetet tükröző változatot. (Ezt, mint a III.1.1 pontban bemutattuk az EBA márciusban megtette.)

Az EDTF²⁵ kockázatok nyilvánosságra hozatalára vonatkozó javaslatait tárgyalva felmerült, hogy külön követelményrendszert kellene kidolgozni a kis bankok kockázatokra vonatkozó jelentéseire.

²⁴ Implementing Technical Standard: bevezetési technikai sztenderd

²⁵ Enhanced Disclosures Task Force: a Pénzügyi Stabilitási Tanács nyilvánosságra hozatal javítására létrehozott ad hoc munkacsoportja (Az EDTF-ről lásd a 2012. 2.-4. negyedéves jelentésünk mellékleteit!)

Az Európai Rendszerkockázati Tanács (ESRB) azt vetette fel, hogy hasznos volna a bankok jelentési, illetve harmadik pilléres közzétételi kötelezettségeinek a közelítése (esetlegesen a FINREP jelentések nyilvánosságra hozatala), az összehasonlíthatóság, illetve a lehetséges szinergiák kihasználása érdekében. A témakörben az EBF szakértői május közepén találkoznak az ESRB képviselőivel.